БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

17-йил чиқиши.

№ 100 (4347).

21 МАЙ ПАЙШАНБА, 1970 йил.

Баҳоси 2 тийин.

САМИМИЙ УЧРАШУВЛАР

622-Тошкент—Октябрь сайлов округи корхоналарининг цехларида, ўқув юртлари ва агитпунктларида илиб қўйилган юзлаб плакатларда авиация заводининг фрезерчиси Альбина Александровна Девятованинг номини ўқишингиз мумкин. Округ меҳнаткашларининг сон-саноқсиз вакиллари СССР Олий Советининг Иттифоқ Советига депутатлигига номзод қилиб кўрсатилган **А. А. ДЕВЯТОВА** билан учрашиш учун 19 майда «Восток» клубига тўпландилар.

Кекса сайловчи, шахсий пенсионер А. Рустамов сайлов олди йиғилишида сўзга чиқиб, бизнинг номзодимиз коммунистлар билан партиясизлар блокининг муносиб намояндаси эканлиги ҳаммамизни қувонтирмоқда, деди.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили авиация заводининг старший мастери В. С. Ануфриев, ўқитувчи М. Исаева, политехника институтининг доценти А. Отажонов, Октябрь район партия комитетининг биринчи секретари Т. Содиқов ва бошқа ўртоқлар худди шу фикрни изҳор этдилар.

Йиғилиш аҳли А. А. Девятовани самимий кутиб олди. У халқ хизматкори — депутатлик бурчини шараф билан бажараман деб айтди.

«Чиноз» совхоз-техникум клубида СССР Олий Совети Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи 628-Янгийўл сайлов округининг меҳнаткашлари депутатликка номзод, Янгийўл районидаги Киров номли колхоз участка бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной **ОХУНОВА** билан учрашди.

Ишончли вакил — техникум директорининг ўринбосари У. Усмонов депутатликка номзоднинг меҳнат ва ижтимоий фаолияти тўғрисида гапириб берди.

Турсуной Охунова қизғин миннатдорчилик билдириб, ўзининг бутун фаолиятини халқ манфаатларига бағишлашга ваъда берди. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XVIII пленуми 20 майда ўз ишини бошлади. Пленумга шаҳар ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари таклиф этилди.

Пленумнинг кун тартиби:

1. Партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитети 1969 йил декабрь пленумининг партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш ҳамда кадрларнинг топширилган иш учун масъулиятини ошириш ҳақидаги қарорларини бажариш борасида Ўзбекистон партия ташкилотларининг иши тўғрисида.

2. Ўзбекистон партия ташкилотининг коммунистик қурилишда хотин-қизлар активлигини янада ошириш соҳасидаги вазифалари тўғрисида.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов биринчи масала юзасидан доклад қилди.

Бу масалани муҳокама қилишда Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари Е. Т. Тасанбоев, Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев, Қорақалпоғистон область партия комитетининг иккинчи секретари Б. А. Новицкий, Фарғона область партия комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддинов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов, Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов, Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитетининг раиси Н. М. Маҳмудов, «Ўзбексельмаш» заводи қуйиш цехининг бошлиғи Ю. А. Иваненко, Сурхондарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. М. Муродов, Наманган область партия комитетининг иккинчи секретари В. П. Куксенко, Самарқанд шаҳар партия комитетининг биринчи секретари М. Н. Ҳаитов, Ўрта Осиё темир йўлининг бошлиғи А. М. Қодиров, Хоразм область партия комитетининг иккинчи секретари И. П. Дрижак, Ўзбекистон касаба союзлари Советининг раиси М. А. Зоидов, Чирчиқ шаҳар партия комитетининг биринчи секретари Ф. Г. Ёқубов ўртоқлар қатнашдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов якунловчи нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Пленум 21 майда ўз ишини давом эттиради.

ПАРТИЯ XXIII СЪЕЗДИ ВА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ДЕКАБРЬ ПЛЕНУМИНИНГ ПАРТИЯ ВА ДАВЛАТ ИНТИЗОМИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ҲАМДА КАДРЛАРНИНГ ТОПШИРИЛГАН ИШ УЧУН МАСЪУЛИЯТИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚАРОРЛАРИНИ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН ЎЗБЕКИСТОН ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ИШИ ҲАҚИДА

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVIII ПЛЕНУМИНИНГ

ҚАРОРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг «Партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш ҳамда кадрларга топширилган иш учун масъулиятни кучайтириш тўғрисидаги қарорларининг бажарилиши юзасидан Ўзбекистон партия ташкилотларининг иши ҳақида»ги докладини эшитиб, муҳокама қилиб, шуни қониқиш билан таъкидлайдики, партия ҳаётининг ленинча нормалари ҳамда партия раҳбарлигининг принципларини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш юзасидан КПСС Марказий Комитети кўрган тадбирлар туфайли омманинг ижодий активлиги ошди. Совет социалистик давлати сиёсий ва иқтисодий ҳаётининг ҳамма соҳаларини мустаҳкамлашда катта муваффақиятларга эришилди.

Коммунистик партия КПСС XXIII съездининг партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, ходимларда топширилган иш учун юксак шахсий масъулият ҳиссини тарбиялашга қаратилган йўлини изчил амалга оширмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1969 йил декабрь Пленуми қарорлари бу йўлни амалга оширишнинг конкрет ифодаси ва янада ривожлантирилиши бўлди. Мамлакатда партия ва халқ бирлиги янада мустаҳкамланмоқда. Бу бирлик Ленин юбилейини нишонлаш кунларида, Улуғ Ватан урушидаги ғалабанинг 25 йиллиги байрам қилинган кунларда, ҳамма жойда СССР Олий Советига сайловларга тайёргарлик авж олиб кетган ҳозирги пайтда айниқса, яққол кўринмоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари бутун совет халқи билан биргаликда ленинча партия теварагига маҳкам жипслашганликларини, партия идеалларига содиқликларини, Ильич васиятларини бундан буён ҳам муносиб равишда бажаришга қатъий қарор қилганликларини намойиш этиб, коммунизм ғалабаси йўлида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Партия ва давлатнинг жуда катта ёрдами, ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг ва интеллигенциянинг қаҳрамонона меҳнати, партия, совет, хўжалик ва жамоат ташкилотларининг катта иш олиб борганликлари туфайли беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида республика экономикаси ва маданиятини ривожлантиришда катта ютуқлар қўлга киритилди. Шу давр ичида халқ хўжалигига бундан олдинги тўрт йилдагига нисбатан 1,6 марта кўп маблағ сарфланди. Умумий маҳсулотнинг ялпи ҳажми 24 процент кўпайди. Ижтимоий истеъмол фондлари 56 процент, аҳолининг киши бошига реал даромадлари 26 процент ўсди.

Кўпгина область, шаҳар, район, партия, совет ташкилотларининг, хўжалик органларининг, министрликлар ва идораларнинг фаолиятини яхшилашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг уларни кадрлар билан мустаҳкамлаш ва ходимларда топширилган иш учун масъулиятни кучайтириш юзасидан кўрган тадбирлари муҳим роль ўйнади.

Республикада юксак уюшқоқлик, меҳнатда онгли интизом ва фидокорлик намунасини кўрсатаётган, план ва социалистик мажбуриятларни муваффақият билан тўла ва ошириб бажараётган саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши даражасини тобора юксалтираётган коллективлар оз эмас.

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми айрим партия, совет ва хўжалик органларининг раҳбарлари орасида интизомсизлик ва масъулиятсизликка йўл қўяётган, бу билан ишни барбод этаётган кишилар ҳам бор, деб ҳисоблайди.

Баъзи хўжалик раҳбарлари давлат ва ишлаб чиқариш интизомини қўпол равишда бузиб, белгиланган план ва топшириқларнинг бажарилишини таъминламаётирлар, партия комитетлари эса бу фактларга ҳамиша ҳам жиддий ва принципиал муносабатда бўлмаётирлар. Бир қатор министрликлар ва идоралар ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини бутун чоралар билан ошириш, илмий-техника тараққиётини тезлаштириш ва халқ хўжалиги тармоқлари ҳамда корхоналарни ташкил этиш ва бошқаришнинг мукаммалроқ форма ва усулларини жорий этиш учун етарли кураш олиб бормаётирлар. Кўпгина қурилиш ташкилотлари қониқарсиз ишламоқда. Ажратилган маблағлардан фойдаланишда талай ортиқча сарф харажатга йўл қўйилмоқда, янги объектлар ўз вақтида фойдаланишга топширилмаётир. Айрим корхона ва участкаларда иш вақтининг беҳуда сарфланиши ҳали ҳам кўп, хўжасизликка, исрофгарчиликка, ишга келмай қолиш ва кеч қолишга ва ишда бракка йўл қўйишга қарши суст кураш олиб борилаётир.

Партия, давлат ва меҳнат интизомини бузиш фактлари шундан далолат берадики, партия комитетлари кадрлар билан муносабатда уларга ортиқча ишонган ҳолда, ҳамма вақт ҳам етарли талабчанлик қилмайдилар, ҳар бир ходимда партия ва ҳукумат директиваларини оғишмай бажариш учун юксак бурчни, ўз мажбуриятларига давлат нуқтаи назаридан муносабатда бўлиш ҳиссини тарбияламайдилар. Кадрлар фаолиятида ишчанлик ва самарадорликни оширишда контрол қилиш ва ижрони текширишдек таъсирчан усулдан етарли фойдаланилмаяпти.

Айрим коммунистларнинг, шу жумладан раҳбар ходимларнинг партия Устави ва Программаси талабларига риоя қилмаслиги ҳамиша ҳам партия комитетлари ва партия йиғилишларида муҳокама қилинавермайди. Кўпинча манманлик, кеккайиш, интизомсизлик ҳолларига тегишлича зарба берилмайди. Кадрларнинг масъулиятини оширишда бошланғич партия ташкилотлари ва жамоат ташкилотлари — советлар, касаба союзлари, комсомол, халқ контроли органлари кучидан тўла фойдаланилмаётир. Ҳолбуки, коммунистик қурилиш вазифалари миқёси ва мураккаблигининг ўсиб бораётганлиги ҳар бир коллектив, ҳар бир ходим, ҳар бир коммунистнинг масъулиятини оширишни, интизомини мустаҳкамлаш зарурлигини қаттиқ талаб қилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми **қарор қилади:**

1. Партия XXIII съезди, КПСС Марказий Комитети декабрь Пленумининг қарорларига амал қилган ҳолда ҳамма партия, совет, хўжалик органларида ва жамоат ташкилотларида, меҳнаткашларнинг ҳамма коллективларида интизомни мустаҳкамлаш йўли қатъият билан ва муттасил амалга оширилсин, шу асосда барча ходимларда ўз хизмат бурчини бажариш учун, халқ хўжалик планлари ва олинган мажбуриятларнинг бажарилиши учун масъулият кучайтирилсин.

2. Партия ва давлат интизомини мустаҳкамлашнинг таъсирчан воситаси бўлган кадрлар танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни янада яхшилаш Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюросининг, область, шаҳар, район партия комитетларининг энг асосий вазифаларидан бири деб ҳисоблансин. Партия ва давлат раҳбарлигининг ҳамма звеноларида, халқ хўжалиги ва маданиятнинг ҳамма соҳаларида кадрларнинг юксак онгли меҳнат интизоми ва уюшқоқлик намунасини кўрсатишларига эришишни таъминлаш зарур.

Партия комитетлари халқ хўжалигининг қолоқ участкаларини сиёсий, етук, тажрибали ташкилотчилар, ишни илмий асосда олиб боришга қобилиятли, малакали раҳбарлик қила оладиган, ижтимоий ишлаб чиқариш резервлари ва имкониятларидан самарали фойдаланадиган кадрлар билан мустаҳкамлаш чораларини кўришлари зарур. Партия органлари ишда кадрларга катта ёрдам беришлари, уларни қўллаб-қувватлашлари лозим, партия ва давлат интизомини бузувчи ҳамда кўрсатилган ишончни оқламаётган раҳбарлардан эса дадил воз кечишлари зарур.

Пленум партия комитетларининг кадрлар танлаш, жой-жойига қўйиш ленинча принципларига қатъий ва оғишмай амал қилишдаги масъулиятларини кучайтиришни зарур деб ҳисоблайди. Ходимларни танлашдаги ҳар бир нотўғри тутилган йўл қораланиши ва бу ишда айбдор бўлганлар жазоланиши лозим.

3. Пленум область, шаҳар ва район партия комитетларидан кадрларни юксак ғоявийлик, партиявий принципиаллик, ўз фаолияти натижаларига танқидий муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашни талаб этади. Кадрларнинг ленинча иш услубини ўрганишларига кўпроқ ёрдам бериш, уларни бутун чоралар билан рағбатлантириш ва ижодий ташаббускорлигини ривожлантириш, камчиликларни танқид қилиш ва ўз-ўзини танқидни кенг авж олдириш, интизомсизлик, принципсизлик, либерализм ва манманликнинг ҳар қандай кўринишлари пайини қирқиш зарур.

Партия комитетлари кадрлар фаолиятини уларнинг амалдаги иш натижаларига қараб, улар саноат ишлаб чиқариши, қурилиш планларининг, республика партия ташкилотининг бош йўли бўлган пахтачиликни чорвачилик ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқларини ривожлантириш планларининг бажарилишини қандай таъминлаётганликларига қараб баҳолашлари лозим. Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашда кадрларга талабчанликни янада кучайтириш зарур.

4. Пленум кадрларнинг интизоми ва масъулиятини мустаҳкамлашда синалган восита бўлган текшириш ва ижрони ташкил этиш биринчи даражали аҳамиятга эга эканлигини назарда тутиб, область, шаҳар ва район партия комитетлари, республика министрликлари ва идоралари раҳбарлари зиммасига партия ва ҳукумат директиваларининг, ўзлари чиқарган қарорларнинг бажарилишини контрол қилишни бутун чоралар билан такомиллаштириш вазифасини юклайди. Контрол ва ижрони ташкил этиш ҳамма жойда мунтазам, таъсирчан ва ҳамма нарсани қамраб олишига эришишни таъминлаш лозим.

5. Пленум бошланғич партия ташкилотларининг роли ва жанговарлигини кучайтириш юзасидан бундан буён ҳам иш олиб боришни зарур деб ҳисоблайди. Бунда бошланғич партия ташкилотлари эътиборини коммунистларни, барча меҳнаткашларни меҳнатга ва социалистик мулкни сақлашга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга, уларни ўғирлик, нобудгарчилик, ичкиликбозлик, безорилик ва жамиятга зид бошқа ҳолларга муросасизлик руҳида тарбиялашга қаратишлари лозим. Партия комитетлари ҳар бир бошланғич партия ташкилоти коммунистларнинг КПСС Уставида баён этилган бурчларини бажаришни қатъий текшириб боришга, партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш учун актив кураш олиб боришига эришишлари лозим. Ҳар бир коммунист, у қайси лавозимда ишламасин, партия ташкилотининг қаттиқ ва доимий назорати остида бўлиши зарур.

6. Меҳнаткашлар оммасининг сиёсий ва ишлаб чиқариш активлигини ривожлантиришда, давлат ва социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлашда жамоат ташкилотлари бўлган Советлар, касаба союзлари, комсомол, халқ контроли органлари муҳим роль ўйнайди. Пленум партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари зиммасига партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети декабрь Пленуми қўйган вазифаларни ҳал этишдаги масъулиятини ошириш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш мажбуриятини юклайди.

7. Пленум барча партия ташкилотлари, барча раҳбар ходимлар диққат эътиборини омма орасида ташкилотчилик ва сиёсий иш олиб боришни яхшилаш зарурлигига, партиямизнинг ички ва ташқи сиёсатини, КПСС Марказий Комитети, СССР ва РСФСР Олий Советларининг В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган қўшма тантанали йиғилиши материалларини, шу йиғилишда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев докладини, КПСС Марказий Комитетининг сайловчиларга Мурожаатини меҳнаткашларга яхши тушинтириб беришга қаратади.

Бутун ташкилотчилик ва сиёсий иш меҳнаткашлар коллективларининг беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга қаратилмоғи даркор.

* * *

Пленум партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1969 йилги декабрь Пленуми қарорларига мувофиқ кадрлар масъулиятини кучайтириш асосида Ўзбекистон партия ташкилоти, республикамизнинг барча меҳнаткашлари коммунистик қурилишнинг ҳамма участкаларида янги муваффақиятларга эришадилар, деб қатъий ишонч билдиради.

ДАСТЛАБКИ «КУМУШ ТОЛА»ЛАР

ОҚҚЎРҒОН. (Телефон орқали олинди). «Гулистон» колхозининг пиллакорлари бу йил катта мажбурият олиб ишлашяпти. Улар узоғи билан 25—30 кунда тугалланадиган бу муҳим кампанияга ҳартомонлама уюшқоқлик билан тайёргарлик кўрган ҳолда келишди. Тут плантацияларини сифатли парвариш қилиб кўплаб тут барги ҳосил қилишга эришдилар.

Боқилаётган 67 қути қурт уруғидан пландаги 3350 ўрнига 4000 килограмм пилла топшириш учун курашаётган колхоз пиллакорлари дастлабки «кумуш тола»ларни қабул пунктига келтира бошладилар. Улар шу кунгача 1500 килограммдан кўпроқ пилла топширдилар. Топширилган пилланинг ҳаммаси биринчи сортга қабул қилинди.

Колхозда 12 та пиллачилик звеноси ташкил этилган. 3-, 4-звенонинг пиллакорлари биринчи бўлиб хирмон кўтариша бошлади.

Пиллакорлардан Насиба Одилбекова, Ҳури Боирова, Тўйма Ҳакимбоева, Марзия Оққуловалар ҳар қутидан 80 килограммдан пилла олиш учун курашяптилар. Уларнинг ҳар бири шу кунгача 50—60 килограммдан пилла топширдилар.

Шунингдек районадаги Ҳ. Олимжон номли, «Партия XXII съезди» ва бошқа колхозларнинг пиллакорлари ҳам «кумуш тола» топширишга киришдилар.

ЧУҚУР ТАЪЗИЯ

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети Доғистон АССРнинг Буйнақ, Гумбет, Казбек ва Қизилюрт районлари меҳнаткашларига телеграмма юбориб, табиий офат — зилзила рўй берганлиги, унинг натижасида одамлар қурбон бўлганлиги ва бир қанча манзилгоҳлар бузилганлиги муносабати билан уларга чуқур таъзия изҳор қилдилар.

Ҳалок бўлган кишиларнинг оилалари ва қариндош-уруғларига ўзларининг қадрдон ва азиз кишиларидан бевақт жудо бўлганлиги хусусида алоҳида таъзия билдирамиз, дейилади телеграммада.

СССР Ҳукумати, РСФСР Министрлар Совети, маҳаллий республика органлари, деб таъкидланади телеграммада, зилзила оқибатларини тугатиш ва зарар кўрган кишиларга ёрдам бериш чораларини кўрмоқдалар.

(ТАСС).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАВЛАТГА ПИЛЛА ТОПШИРИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 20 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(процент ҳисобида)

Биринчи устун районларнинг номи, иккинчи устун мавсум бошидан бери, учинчи устун бир кунлик ўсиш

Янгийўл	2,9	2,9
Калинин	2,6	2,6
Бекобод	1,1	1,1
Оққўрғон	0,7	0,7
Бўка	0,1	0,1
Юқори Чирчиқ	—	—
Орджоникидзе	—	—
Ўрта Чирчиқ	—	—
Бўстонлиқ	—	—
Область бўйича	1,0	1,0

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ВА РУМИНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

Илгари келишиб олинганига мувофиқ, шу йил 18—19 майда Москвада Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Руминия Коммунистик партияси делегацияларининг учрашуви бўлиб ўтди.

Бўлиб ўтган музокараларда:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громыко, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Руминия Социалистик Республикасидаги элчиси А. В. Басов.

Руминия томонидан — Руминия Коммунистик Партиясининг Бош секретари, Руминия Социалистик Республикаси Давлат кенгашининг раиси Николае Чаушеску, Руминия Компартияси Марказий Комитети ижроия комитетининг ва доимий президиумининг аъзоси, Руминия Социалистик Республикаси Давлат кенгаши раисининг ўринбосари Эмиль Боднараш, Руминия Компартияси Марказий Комитети ижроия комитети ва доимий президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Паул Никулеску—Мизил, Руминия Компартияси Марказий Комитети ижроия комитетининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари, Руминия Социалистик Республикаси Давлат кенгаши раисининг ўринбосари, иқтисодий кенгаш раиси Маня Мэнеску, Руминия Компартияси Марказий Комитети ижроия комитетининг аъзолигига кандидат ва Марказий Комитет секретари Михай Гере, Руминия Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Руминия Социалистик Республикасининг СССРдаги элчиси Теодор Маринеску қатнашдилар.

Ошкора, ўртоқлик вазиятида ўтган музокаралар вақтида ҳозирги халқаро аҳволнинг жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг ҳар иккала томонни қизиқтирувчи проблемалари юзасидан фикрлашиб олинди. КПСС ва Руминия Компартияси делегациялери ўз мамлакатларида социализм ва коммунизм қуришнинг бориши тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар, дўстона Совет—Румин муносабатларини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга ўзларининг интилаётганликларини таъкидладилар.

РУМИНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Руминия Коммунистик партияси Бош секретари, Руминия Социалистик Республикаси давлат кенгаши раиси Николае Чаушеску бошлиқ Руминия Коммунистик партияси делегацияси 19 майда Москвадан ватанига жўнаб кетди.

(ТАСС).

Шу кеча кундузда ҳамма ерда, СССР Олий Советига сайловга пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Чилонзор районидаги 203-мактаб биносига жойлашган 84-сайлов участкаси 138-агитпунктида ҳам сайловолди ишлари намунали йўлга қўйилган. Тажрибали агитаторлар ўзларига топширилган шарафли вазифани бажону дил бажармоқдалар. Суратда: (ўртада) сайлов участкаси раиси ўртоқ П. Ташенко агитаторлар билан навбатдаги қилинадиган ишлар юзасидан суҳбат ўтказмоқда.

А. Тўраев фотоси.

САЙЛОВДАН — САЙЛОВГАЧА

ЖАҲОНОБОД

Дадабоев қишлоқ Советининг маркази — Жаҳонобод қишлоғи Тянь-Шань тоғлари этакларига жойлашган. Қишлоқ хуш табиати, гўзал манзараси ва зилол сувлари билан киши диққатини ўзига жалб этади. Дарҳақиқат, кейинги йилларда қишлоқ марказида катта ўзгаришлар бўлди.

Қишлоқ Совети (ижроком раиси ўртоқ Т. Назаров) қишлоқларни янада гўзал бўлишига, бу жойларда маданий-маиший хизмат кўрсатиш биноларини қуришга алоҳида аҳамият берди.

Собиқ пастқам иморатлар ўрнида янги-янги турар-жой бинолари қад кўтарди. Сўнгги тўрт йил ичида 225 хўжалик янги типдаги данғиллама уйларга кўчиб киришди. Қишлоқ кўчаларига шағал тўкилиб, йўллар равон қилинди. Тўрт чақирим ҳажмдаги ерга асфальт ётқизилди. Аҳолининг бевосита ёрдами билан учта кўприк қурилиб фойдаланишга топширилди. Ҳозир водопроводдан оқиб келаётган зилол сувдан аҳоли баҳраманд бўлмоқда.

Меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни намунали ташкил қилиш қишлоқ Совети ва депутатларнинг ҳамиша диққат марказида турибди. Уларнинг ташаббуси билан қишлоқда дорихона очилди. Қишлоқда иккита медицина пункти, иккита кутубхона ва 5 та алоқа идораси янгидан бунёд этилди.

Тоғ орасида «зангори олов» пайдо бўлиши жуда ҳам қувончли бўлди. Газнинг афзалликлари ҳар бир оилада зўр қизиқиш уйғотмоқда. Ҳозиргача 230 дан ошиқ газ плиталари ўрнатилди. Телевизор ва радиоприёмнигига эга бўлмаган хонадон Жаҳонободда деярли қолмади. Қишлоқда иккита ўрта ва учта саккиз йиллик мактаб ёш авлодга билим бермоқда.

Қишлоқ Совети ва унинг депутатлари аҳоли ўртасида ташкилий-оммавий ишларни олиб боришда бош-қош бўлмоқдалар. Қишлоқ Советининг депутатлари сайловчилар ишончини бекаму кўст оқлаш йўлида сидқидилдан хизмат қилаётирлар. Масалан, А. Рисбеков, О. Каримова, Т. Сулаймонов, Ж. Норметов, А. Мансуров, Ҳ. Алижонова, Ж. Кенжаев каби депутатлар актив фаолияти билан обрў ва эътибор қозонишмоқда. Жўра Кенжаевни айтмайсизми? У шифокор сифатида кишилар саломатлигини муҳофаза этишда ўзининг бутун билими ва тажрибасини ишга солаяпти.

Қишлоқ Советининг сессиялари ва ижроком мажлисларда муҳим масалалар ҳал қилинади. Социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ва жамоат тартибини сақлаш Советнинг диққат марказида турибди. Депутатлар ўтмиш сарқитларига қарши курашиб, янги одат ва анъаналарни пропаганда қиляптилар.

Жамоатчиликка таяниб иш кўриш яхши натижалар бермоқда. Халқ дружиначилари, хотин-қизлар совети, ота-оналар комитетлари аҳоли орасида тарбиявий-сиёсий ишларни намунали йўлга қўйишда қишлоқ Советига яқиндан ёрдам бермоқда.

СССР Олий Советига ўтказиладиган сайловларга тайёргарлик қўрилаётган айни кунларда Дадабоев қишлоқ Советида ҳам зўр уюшқоқлик билан ҳозирлик кўрилмоқда.

А. РАҲИМБЕРДИЕВ.

МУРОЖААТДАН РУҲЛАНИБ

Совхозимиз чорвадорлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг барча сайловчиларга қарата чиқарган Мурожаатидан руҳланиб, дастлабки зафарни қўлга киритдилар. Хўжалик планлаштирилган 9300 бош қўйдан 17700 килограмм ўрнига 24500 килограммдан кўпроқ жун қирқиб олишга эришдик. Шунингдек, совлиқларни тўйимли озуқалар билан боқиш ва уларни яхши парвариш қилиш эвазига қўзи олиш планини ҳам 108 процентдан ошириб бажардик.

Бу муваффақиятларни қўлга киритишда, айниқса, бош чўпонлардан Аблас Ўразалиев, Мўмин Холтўраевлар бошлиқ отарлардаги қўйбоқарларнинг ҳиссаси катта бўлди. Сотиболди Аҳмедов ҳам совхозимизнинг илғор чўпонларидан ҳисобланади. У йигирма йилдан бери шу соҳада меҳнат қилиб, катта ютуқларни қўлга киритяпти. Сотиболди бошлиқ отардаги чўпонлар 600 бош қўйни парвариш қилишмоқда. Улар шу кунгача ҳар бош қўйдан 3,5 килограммдан жун қирқиб олиб, бу соҳадаги планни 139 процент адо этишга эришдилар.

Партиямизнинг Мурожаатида ўтган сайловдан бу сайловгача бўлган даврда халқимизнинг накадар катта муваффақиятларга эришганлиги ва навбатдаги вазифалар яққол кўрсатиб борилган. Шу давр ичида совхозимиз қиёфаси ҳам анча ўзгарди. Қўлга киритаётган ютуқларимиз ҳам йилдан-йилга ошиб бормоқда. Биз бу Мурожаатни атрофлича ўрганиб чиқиб, унга жавобан совхозимиз коллективи ишлаб чиқаришнинг ҳамма тармоқларини юқори кўрсаткичлар билан муваффақиятли якунлаш учун барча тадбирларни кўрамиз. Биргина давлатга топширилган жуннинг юқори сифатли бўлганлиги ва толасининг узунлиги учун дастлабки ҳисоб-китобларимизга кўра 76 минг сўмдан кўпроқ даромад қилишга эришдик.

М. ДАВЛАТОВ,
Ўрта Чирчиқ районидаги 4-«Оҳангарон» совхозининг директори.

ЗЎР ИФТИХОР БИЛАН

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг улуғ Советлар мамлакатининг ишчиларига, деҳқонларига, совет зиёлиларига, Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг жангчиларига, барча гражданларига Мурожаатида таъкидлаб ўтилганидек, СССР Олий Советига ўтган сайловдан буён улкан ўзгаришлар рўй берди. Ана шу йиллар мобайнида халқимиз фаровонлиги янада ошди.

Мурожаатда айтилганидек, Совет давлати оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, соғлом ёш авлодни тарбиялаш учун қулай шароитларни яратиб қўйиш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоқда. Болалар касалхоналари, поликлиникалари, консультациялари, мактабгача тарбия муассасалари, санаторийлар йил сайин кўпаймоқда ва кенгаймоқда.

Ёш авлодни билимдон, меҳнатсевар ва одобли қилиб тарбиялашда биз педагогларнинг улуши катта. Халқ маорифи ходимлари мазкур дастур билан танишар эканлар, ўзларининг жанговар бурчларини янада чуқур ҳис қилмоқдалар. Бундан кейин ҳам ёш авлоднинг яхши ўқиши ва тарбияланиши йўлида ҳормай-толмай меҳнат қиламиз. Умумхалқ байрами — СССР Олий Советига сайловлар кунида коммунизм бинокорлари бўлмиш ёш авлоднинг бахт-саодати учун қувона-қувона овоз берамиз.

И. АЛИМАТОВ,
Калинин районидаги 83-мактабнинг директори.

ВАТАНИМИЗ ҚУДРАТИНИ ОШИРАМИЗ

Барча қатори разрезимиз despite кончилари ҳам СССР Олий Советига навбатдаги сайловни муносиб ютуқлар билан кутиб олишга интилмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Мурожаатида таъкидланганидек мамлакатимизда саноат маҳсулоти ҳажми беш йилликнинг тўрт йили мобайнида қарийб 39 процент кўпайгани ҳаммамизни қувонтирмоқда.

Юбилей йили ўтган йиллардан алоҳида ажралиб туради. Минглаб саноатчилар ой сайин қувончли зафарларни қўлга киритмоқдалар. Шулар сафида бизнинг коллективимиз ҳам беш йилликнинг сўнгги йили топшириғини барвақт адо этиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқариш резервларидан тўлароқ фойдаланиш йўлида бутун куч ва имкониятларни ишга солмоқдалар.

«Ишчилар синфи коммунизм учун курашда бундан буён ҳам етакчи куч бўлиб қолишига партиянинг ишончи комил» — дейилади Мурожаатда. Биз бундан буён ҳам ишчи номини шарафлаймиз ва Ватанимиз иқтисодий қудратини тобора мустаҳкамлаш учун ўз муносиб ҳиссамизни қўшаверамиз.

Х. АЛИҚУЛОВ,
Ангрен кўмир разрези экскаватор машинисти, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

МИНЕРАЛ БОЙЛИКЛАР ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Гениал олим ва донишманд Абу Райҳон Беруний бундан ўн аср муқаддам ўзининг «Минералогия» номли классик рисоласида Ўзбекистон территорияси қазилма бойликларга жуда бой деб кўрсатди. Рисолада мис, қўрғошин-рух, симоб-сурма, темир маъданлари ҳақида маълумотлар берилади, олтин, кумуш ва бошқа ноёб металлар, ёғоч сингари ёнадиган қора тошнинг кўплиги қайд қилинади.

Беруний ва бошқа Ўрта Осиё олимларининг геологик тадқиқотлари X—XI асрларда Туркистон ўлкасида кончиликнинг ташкил топиши ва ривожланишида шубҳасиз ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди. Темур ва Темурийлар даврида давлатнинг мустаҳкамланиши ва ҳунармандчиликни ривожлантиришни рағбатлантириш юзасидан кўрилган қатор фавқулодда чоралар туфайли олтин қидириш ишлари ва кончилик анча ривожланди.

Ўрта Осиё Россияга қўшилгач, геологик тадқиқотлар ва кончилик ишлари бирмунча ривожланди. Қатор рус геолог олимлари томонидан бу кенг майдонни геологик ўрганишга катта қизиқиш пайдо бўлди, айрим районларнинг геологик характеристика, айрим қазилма бойликларига бағишланган бир қанча мақолалар ва китоблар пайдо бўлди.

Аммо совет давригача бўлган адабиётда республика фойдали қазилмалари ҳаққида аниқ ва асосланган маълумотлар йўқ эди. Бу аҳвол шу билан изоҳланадики, Совет давригача деярли 450 минг квадрат километр майдонни эгаллаган республика табиий бойликларининг на илмий асосланган системаси, на ҳар томонлама чуқур ва синчиклаб ўрганиш имкониятлари бор эди.

Ҳақиқатан ҳам, фақат биргина илмий тадқиқот муассасаси — император география жамиятининг Туркистон бўлими нима ҳам қила олар эди? Боз устига бу бўлим умумий майдони 4 миллион квадрат километрдан ортиқроқ бўлган бутун Туркистон ўлкасига хизмат қилишга даъват этилган эди. Иккинчи томондан, бу жамиятнинг маблағлари чекланган эди. У ўзининг тадқиқот ишларини фақатгина қисқа доирада олиб бора оларди, холос. Гоҳи-гоҳида турли сайёҳлар ва Туркистон табиат ошиқлари клуби аъзоларидан тасодифий маълумотлар олинарди. Ҳатто қатор махсус экспедицияларда кўпчилик машҳур рус олимлари — И. В. Мушкетов, Г. Д. Романовский, В. А. Обручев, В. И. Вебер, А. Д. Архангельский ва бошқалар иштирок этган бўлсалар ҳам, ҳозирги Ўзбекистон территориясини тўла ўрганиш имконияти йўқ эди, албатта.

1917 йилга келиб республикамизнинг улкан территориясининг 99 проценти геологик жиҳатидан ўрганилмаган эди. Агар ҳозир республиканинг геологик картасига нигоҳ ташласангиз, совет геологининг қадами етмаган жой қолмаганлигига қаноат ҳосил қиласиз.

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленин Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин йирик социалистик индустриянинг барпо этилиши имкониятлари улкан хомашё ресурслари ва улардан самарали фойдаланишга боғлиқ эканлигини алоҳида таъкидлади, табиий бойликларнинг қидирув ишларини ҳар томонлама кенгайтириш лозимлигини уқтирди.

Улуғ доҳий бундан ярим аср илгари Совет ҳокимиятининг муҳим декретларидан бири — Мирзачўлни ўзлаштириш ҳақидаги Декретга имзо чекар экан, Туркистон бу бой ўлка, унинг имкониятлари жуда каттадир, ана шу имкониятларни ишга солиш вақти етиб келди, деган эди. Улуғ доҳийнинг бу сўзлари амалга ошди, ҳақиқатга айланди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси республикамиз табиий бойликларини ўрганиш ишида кескин бурилиш ясади, республика территориясини планли равишда геологик тадқиқ қилишга асос солди. Айниқса, урушдан олдинги ва урушдан кейинги беш йилликларда республикада геологик қидирув ва разведка ишлари кўлами жуда ҳам кенгайди. Ана шу беш йилликлар даврида Оҳангарон — Олмалиқ кон саноати районида йирик мис, қўрғошин, рух, кўмир ва полиметаллар конларини қидириб топиш ва уларни ишга солишга тайёргарлик билан боғлиқ бўлган ишлар амалга оширилди. Молибден, волфрам, каолин лойининг катта запаслари очилди. Фарғона водийси ва Бухоро Хева нефть-газли областида нефть қидириш ишлари кенгайди.

Ушбу мақолада геологик хизматнинг кўп қиррали фаолиятида эришилган ҳамма ютуқлар ҳақида батафсил тўхтаб ўтишнинг имкони йўқ. Шунинг учун ҳам геологлар ва ер қаърини разведка қилувчиларнинг республикада эришган асосий ютуқлари ҳақида тухталиб ўтамиз.

Революцияга қадар Ўзбекистонда фақатгина 20 га яқин фойдали қазилмалар борлиги аниқланган эди. Совет ҳокимиятининг 50 йил ичида геологларимиз томонидан олиб борилган қидирув ишлари шуни кўрсатдики, республика территориясида Менделеев даврий системасининг деярли барча элементлари бор экан. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон территориясида турли хил қазилма бойликларининг мингдан ортиқ саноат конлари очилган.

Олтин, алюминий учун хомашё газ, қўрғошин-рух ва мис маъдани мармар ва бошқа фойдали қазилмаларнинг саноат запаси жиҳатидан республикамиз Иттифоқда биринчи ўринлардан бирига чиқди.

Сўнгги йилларда ўтказилган геология-қидирув ишлари кварц қуми, бентонит лойи, цемент ва силикат хомашёси керамзитга бой бўлган тупроқ ва каолинлар, металл деталларини қолиплашда ишлатиладиган тупроқли жинслар, оҳак, гипс, ганч, бокситларнинг жуда улкан запасларини аниқлаш имконини берди. Бу цемент, керамика, абразив саноат тармоқлари ва бинокорлик материаллари саноатини вужудга келтириш учун асос бўлди. Мутахассислар маҳаллий хомашёлар базасида алюминий, тош эритиш, ойна ва саноатнинг бошқа, турли-туман тармоқларини барпо этиш мумкинлигини асосладилар.

Кенг миқёсда олиб борилган геология-қидирув ишлари Ўзбекистонда темир маъданининг йирик саноат запасларини очиш имконини берди. Темир маъданлари запасларининг борлиги илгари ҳам маълум эди, маҳаллий хомашё ресурслари асосида республикада қора металлургияни барпо этиш имкониятлари ҳақида жуда кўп гапирилди. Аммо илгари қазиб олиниши осон бўлган яхши темир маъдани конлари борлиги маълум эмас эди ва бу масалани ҳал қилиш мумкин эмасдек туюларди. Энди эса тамомила бошқа манзарани кўрасиз. Геологларимизнинг машаққатли меҳнатлари туфайли Қорамозор конлари районида магнетитли маъданларнинг каттагина запаслари очилди. Бу запаслар ҳозирнинг ўзидаёқ В. И. Ленин номидаги Бекобод металлургия заводи мартен печлари ёнида домна ишлаб чиқаришини яратишга амалий жиҳатдан ёндошиш имконини берди.

Ўз миқёслари жиҳатидан жуда ҳам катта бўлган графит, озокерит, барит ва алунит запасларининг топилишида геологларнинг хизмати катта бўлди. Улар калий, ош тузи ва бошқа тузлар, тиббий аҳамиятга эга бўлган минерал сувларнинг улкан запасларини очдилар.

Революцияга қадар территориямизда фақатгина иккита нефть кони борлиги маълум эди. Совет ҳокимияти йилларида геологлар фақатгина Фарғона водийсида яна ўнта нефть конини очдилар ва фойдаланишга топширдилар.

Ўзбекистонда янги Бухоро Хева, Ҳисор ва Уст-Юрт нефть-газ конларининг топилиши нефть-газ қидириш билан шуғулланган геологларимизнинг энг йирик муваффақияти бўлди. Жуда қисқа муддат ичида Бухоро — Хева областида 18 та газ ва 10 та нефть конлари, шу жумладан газли, Тошқудуқ, Жанубий ва Шимолий Муборак, Жарқоқ, Шўрчи, Учқур ва бошқалар қидириб топилди ва очилди. Газли кони газ запаслари жиҳатидан фақатгина Хуготон (АҚШ) ва Хасси-Ръемел (Жазоир) газ конларидан кейин туради. Ўзбекистон газ запаслари жиҳатидан Иттифоқда учинчи ўринни эгаллаб турибди. Мавжуд газ запаслари беш йилликнинг охирига бориб газ қазиб чиқаришни 30—35 миллиард кубометргача етказиш имконини беради. Олдинда янада жозибали истиқболлар ва битмас-туганмас имкониятлар жуда кўп. Ҳозирнинг ўзидаёқ республикадаги газнинг истиқбол запаслари бир ярим триллион кубометр ҳажмида деб белгиланмоқда.

Нодир ва камёб металлар, агрономик маъданлар ва олтингугурт ишлаб чиқаришни кенгайтиришда геологлар катта роль ўйнадилар.

Масалан, Улуғ Октябрь социалистик революциясигача Ўзбекистонда Бухоро ва Хоразм хонликлари томонидан Қизилқум яқинида алмисоқдан қолган усул билан олтин қазиб чиқарилади. Фақатгина Совет ҳокимияти вақтида республиканинг олтин қазиб чиқариш саноатини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш мумкин бўлди. Ўзбекистоннинг Ғарбида — Қизилқумда бу нодир металлнинг улкан запаслари аниқланди ва очилди. Сўнгги йилларда республикада Чодоқ, Кўчбулоқ олтин конлари қидириб топилди, Мурунтов, Кўкбулоқ олтин конларида тилла қазиб чиқаришга тайёргарлик тугалланди. Навбатда Кўкпатас, Қизил Олмасой ва бошқа конлар бор.

Яқин йиллар ичида бу олтин конлари саноат эксплуатациясига берилади. Олтин конлари ва бошқа минерал ресурслар қанчалик кўп очилса, мамлакатимиз шунчалик бой бўлади. Бунинг учун эса бу конларни қидириб топиш, қадам етмаган сўқмоқлардан юриш даркор.

Ҳа, Ўзбекистон геологлари Совет ҳокимияти йилларида жуда катта ҳажмдаги ишларни бажардилар. Бундай муваффақиятларга қандай омиллар туфайли эришилди? Коммунистик партия ва Совет ҳукумати томонидан геологларга кўрсатилаётган доимий ёрдам ва бу машаққатли касб эгалари ҳақида қилинаётган ғамхўрлик конларни ўзлаштириш суръатларининг жадал бўлишини таъминлаган энг асосий омил ҳисобланади.

Ҳ. М. Абдуллаев номидаги геология ва геофизика институти, нефть ва газ конлари геологияси ва разведкаси институти, САИГСМ СредАЗНИИГАЗ ва бошқа илмий-тадқиқот институтлари, Москва, Ленинград ва мамлакатимизнинг бошқа қатор шаҳарлари олимлари геологларимизга жуда катта амалий ёрдам кўрсатиб келдилар ва кўрсатмоқдалар.

Ўзбекистон геология хизматининг фан билан жуда ҳам мустаҳкам алоқаси ана шунда ўз аксини топаяпти. Бу алоқаларнинг натижалари жуда самарали бўлмоқда. У фан ютуқларидан самарали фойдаланиш, кон қидириш ишлари усулларини ва техника асбоб-ускуналарини тўхтовсиз такомиллаштириш, ишда юксак суръатлар ва жуда катта натижаларга эришишга кўмаклашмоқда.

Ўзбекистонда машҳур олим академик Ҳ. М. Абдуллаев бошчилигида маъданчи геологларнинг илмий мактаби биринчи бўлиб вужудга келди. Бу мактаб геологлари олиб борган тадқиқотлар натижасида маъдан пайдо бўлиши табиатининг анча тўғри ва ишончли изоҳлаб бериш мумкин бўлди. Бу республикамизда маъданларнинг борлигини илмий прогнозлаш учун асос бўлди. Бу билан рангли, нодир, камёб ва тарқоқ элементлар конларини ишонч билан қидириш ва очиш имкони туғилди.

Шуниси қизиқарлики, бир вақтлар Ўрта Осиё республикаларида геологик тадқиқотларни ўтказган француз геологи Делоне ва унинг немис ҳамфикри Мерцбахер Ўзбекистонда металл йўқ деб ёзган эдилар. Совет геологлари бу фикрнинг асоссизлигини, нотўғрилигини кўрсатдилар. Ўзбекистон территориясида маъдан конлари жуда кўплигини исбот этдилар.

Республикада геологлар, геофизиклар, гидрогеологлар, кон қидирувчиларнинг бошқа қатор илмий мактаблари ҳам муваффақиятли тараққий этаяпти. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги А. М. Акромхўжаев раҳбарлигидаги мутахассисларнинг катта группаси нефть геологияси соҳасида анчагина самарали иш олиб бормоқда.

Геология хизматида ажойиб кадрларнинг кўплиги ишда муваффақиятга эришишда ҳал қилувчи роль ўйнади. Бу кадрларнинг бир қанчаси давлат ва Ленин мукофотларининг лауреатлари, республикамизнинг хизмат кўрсатган геологларидир, Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотланган мутахассислардир.

Ўзбекистон геологларининг фидокорона меҳнати туфайли ер ўз бойликларини тобора кенгроқ очиб бермоқда, ўрганадиган территория йилдан-йилга кенгайиб бораяпти. Аммо ҳаёт тез суръатлар билан олдинга бормоқда. Бу партия XXIII съезди томонидан халқ хўжалигининг барча тармоқларини тез суръатлар билан ривожлантириш юзасидан белгиланган режалар геология хизмати олдига тобора кўпроқ талаблар қўймоқда. Геологларимиз 1970 йил ва ундан кейинги йилларда жуда кўп иш қилишлари керак. Шунга ҳеч шубҳа йўқки, геологларимиз кончилик корхоналари ва бошқармалари коллективлари республикамиз ва Иттифоқимиз олимлари билан ҳамкорликда ўзларининг куч-ғайратларини ер остида ётган бойликларни очишга, Ўзбекистоннинг минерал-хомашё базасини кенгайтиришга сарфлайдилар. Бу геологларимизнинг В. И. Ленин васиятларини амалга оширишга қўшган муносиб туҳфалари бўлади.

Х. ЖЎРАЕВ,
М. ЭРМАТОВ,
илмий ходимлар.

ИРРИГАТОР ОЛИМ

Ҳаким Аҳмедовнинг меҳнат фаолияти 1920 йилда бошланган. У дастлаб Андижон шаҳар партия комитетининг йўлланмаси билан педагогика курслари билим юртида ўқиди. Сўнгра Ўш шаҳрида интернат-мактабда ишлаб туриб, Ўрта Осиё сув хўжалиги политехникумига ўқишга кирди.

Сўнг Тошкентдаги янги очилган қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва ирригацияси институтини тугатиб, республикада кенг кўламда олиб борилаётган ирригация иншоотларида ишлади. Улуғ Ватан уруши йилларида эса Шимолий Тошкент канали қурилишида раҳбарлик қилди.

Урушдан сўнгги йилларда республикамиз ирригация иншоотларида мутахассис кадрлар етишмас эди. Шунингдек, бу соҳанинг таълим-тарбия ишларига ҳам мутахассислар керак эди. Шунда Ҳ. Аҳмедовнинг бой тажрибасини ҳисобга олиб уни Тошкент қишлоқ хўжалигини механизациялаш институтига директор қилиб тайинладилар. Ёш олим ўз устида тинмай изланди. Кўп ўтмай кандидатлик диссертациясини муваффақиятли ёқлаб, қишлоқ

БИЗНИНГ ЮБИЛЯР

хўжалигини мелиорациялаш кафедрасига раҳбар қилиб тайинланди.

Институтда студентларга атрофлича таълим бериш учун қўлланмалар етишмаслигини ҳисобга олган олим сув хўжалиги ходимлари ва студентларга ўзбек тилида қўлланма етказиш бел боғлади. Бунда кўп йиллар мобайнида кафедрада орттирган илмий тажрибаси ҳам ёрдам берди.

У кафедра доцентлари Г. Подгорний, А. Рочинский, Г. Хорстом, А. Синякин билан ҳамкорликда студентлар учун янги қўлланма ёзди. Ўзбек тилида ана шундай китобнинг биринчи бўлиб келиши студентлар ва илмий ходимлар учун катта ёрдам бўлди.

Доцент Ҳ. А. Аҳмедов умуман қирқча яқин илмий ишнинг авторидир. Бу муҳим асарларда қишлоқ хўжалигида сувдан унумли фойдаланиш, ерларни комплекс мелиорациялаштириш, сув омборларининг хўжалик аҳамияти ҳақида тўхталиб ўтган. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби Ҳ. Аҳмедов илмий ишни қишлоқ хўжалиги фанлари доктори илмий даражасига муносиб бўлди.

Яқинда илмий жамоатчилик олимнинг 60 йиллик тўйини нишонлади.

Л. БЕЛЯВСКИЙ.

СУРЪАТ ЖАДАЛ

Қуйлиқ посёлкасининг 3-массиви кундан-кунга чирой очиб, гўзаллашиб бормоқда. Бу ерда бунёдкорлик меҳнати билан машғул бўлган юзлаб қурувчилари, монтажчилар, механизаторлар иш суръатини кундан-кунга оширмоқдалар.

Массивда асосий қурилиш ишларини олиб бораётган 15-қурилиш бошқармасининг бинокорлари бир йил ками билан 15 минг квадрат-метр уй-жойларни фойдаланишга топширишга аҳд қилишган. Улар ана шу аҳдларининг тўла уддасидан чиқиш учун фидокорона ишлаптилар.

Айниқса, М. Пенин бошлиқ бўлган бетончилар, В. Колесников раҳбарлик қилаётган дурадгорлар бригадалари баракали ишлашмоқда. Уларнинг ишлари ... етказиб бажаришмоқда. Азаматлар куни кеча 72 квартирали турар-жой биносини фойдаланишга топширдилар. Ҳозирги кунда улар 130 квартирали ... Бу кунларда эса ҳар бири 48 квартирали 2 та уйни тезкор ... топширишга бел боғлаб ишлашмоқда.

Яқинда вақт ичида бу уйларда ўнлаб тошкентлик оилалар янги уйларни ўтказишади.

О. ШОДМОНАЛИЕВ,
И. ПАРИБОЕВ.

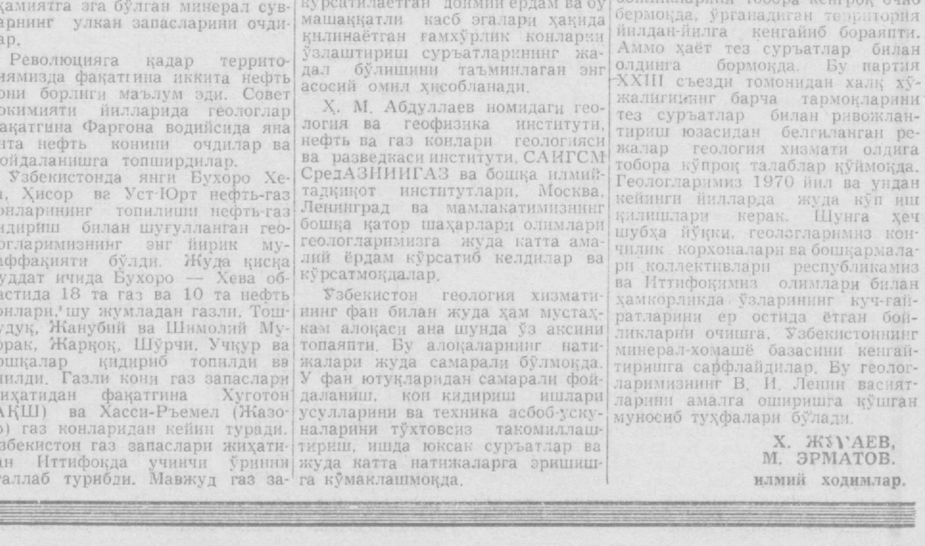

Тошкент ГРЭСи коллективи беш йиллик топшириғини 7-ноябргача бажаришга ҳаракат қиляпти. Барча цехларда ўзаро мусобақа кенг тус олган. Суратда: смена бошлиғи Игорь Катеринич ва машинист Александр Павловлар бошқарув пультининг ишини кузатишмоқда.

Н. Ключёв фотоси. (ЎзТАГ).

ЧОРВАЧИЛИКДАН НЕГА ЗАРАР КЎРИЛМОҚДА

Қишлоқ хўжалигида меҳнат қилаётган кишилар, қайси соҳада ишлашидан қатъий назар, мамлакатимиз бойлигига бойлик қўшаётган, аҳоли дастурхонини турли нознеъматларга тўлатаётган, меҳнаткаш, бунёдкор кишилардир.

Орджоникидзе районидаги «Маданият» колхози деҳқонлари ҳам бу соҳада ёмон ишлаётганлари йўқ. Улар беш йилликнинг тўртинчи йилида сабзавот, мева, картошка, полиз экинлари маҳсулоти сотиш планларини ошириб адо этишди.

Лекин, чорвачилик соҳасида улар қўлга киритаётган натижалар кўнгилдагидек эмас. Кейинги уч йил ичида сут тайёрлаш плани бажарилмади. 1967 йилда 87,4 процент, 1968 йилда 91,3 процент, ўтган йили эса 74,4 процентда қолиб кетди. Давлатга гўшт сотиш плани ошириб бажарилмоқда. Лекин, гўшт сотиш планлари бажарилганлиги билан тайёрланаётган маҳсулот таннархи мўлжалдагидан анча қимматга тушяпти.

Биргина мисол: ўтган йили чорвадорлар давлатга пландаги 47 тонна ўрнига 50,7 тонна гўшт сотиб, кўринишга йиллик планни муваффақиятли бажаришди-ю, лекин фойда олиш ўрнига йил охиридаги ҳисоб-китоблардан маълум бўлишича, 6231 сўм зарар кўрилди.

Бир центнер гўшт тайёрлаш учун план бўйича 84 сўм сарфланиши белгиланган бўлса, уларда ҳар центнер гўшт тайёрлаш учун 152 сўмдан харажат қилинган. Ўтган йили давлатга пландагидан 94 тонна кам сут сотилган. Бунинг устига ўтган йили сотилган сутдан ҳам 1848 сўм, умуман, чорвачиликдан 8079 сўм зарар кўрилган.

Чорвадорлар йил бўйи тинмай меҳнат қилса-да, ғалвирни сувдан кўтарганда зарар кўрилса?! Колхоз раиси Абдулла Юнусов ҳам, бошланғич партия ташкилотининг секретари Ҳикмат Мурватов ҳам чорвачилик ҳақида ҳақиқий бош қотиришаяпти. Улардан қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳалари ҳақида сўрасангиз, анча гапларни, қўлга киритилаётган ютуқларни гапиришади. Лекин, чорва ҳақида гап кетганда, бу соҳада анчагина камчиликлар борлиги ҳақида гапиришади. Чорвачиликни ҳам беш йилликнинг сўнгги йилида даромад берадиган соҳага айлантириш ҳақида кўрилаётган тадбирлар, тузилган режалар ва улар қандай амалга оширилаётганлигини айтишади. Ҳа, шундай.

Йил якунида ҳам, кейинги партия йиғилишлари ва бошқа мажлисларда ҳам кун тартибида биринчи бўлиб чорвачилик масаласи турибди. Фермадаги ишлар ана шу мажлисларда муҳокама қилиниб, қолоқлик сабаблари изланди. Ўтган йилги иш натижалари илгариги йиллар билан солиштириб кўрилди.

Маълум бўлишича, ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинаётган сут миқдори йилдан-йилга кўпайиб бориш ўрнига камайиб кетган. 1967 йили ҳар бош соғин сигирдан пландаги 2 минг ўрнига 1899 килограммдан, ундан кейинги йили эса 1876 килограммдан, ўтган йили эса пландаги 1920 килограмм ўрнига бор-йўғи 1600 килограммдан сут соғиб олинган.

Ҳар бош соғин сигирдан соғиб олинаётган сут миқдорининг кескин камайиб кетишига асосан иккита жиддий сабаб борлиги аниқланди. **Биринчидан,** сигирлар жайдари, кам сут берадиган бўлса, бунинг устига улар наслини яхшилаш учун чичакамига қайғурилмаётир. **Иккинчидан,** уларга берилаётган озуқалар етарли витаминларга эга бўлмай, озуқа бирлиги нормадагидан анча кам. Қўлда боқилаётган бир қорамолга берилаётган озуқалар таркибида 90—100 грамм оқсил моддаси бўлиши керак. Лекин, бу фермадаги молларга бир кунда берилган озуқа таркибида бундай моддалар 50 процентни ҳам ташкил этмайди.

Қорамол учун энг зарур бўлган моддаларнинг етишмаслиги мўлжалдаги маҳсулотни бермаслигига сабаб бўлади. Халқимизда молни боқсанг, у ҳам сени боқади, деган мақол бор. Лекин, бу ерда халқимизнинг тажрибалари асосида бунёдга келган ана шу мақолга унчалик аҳамият беришмай келишган.

Чорвадорлар молларга озуқа беришда расаматни яхши билишмайди. Силос учун экилган маккажўхори пояларининг анчагина қисми кўк ҳолида ёз ойларидаёқ молларга едириб юборилмоқда. Қиш ойига эса мўлжалдагидан анча кам силос жамғарилган. Беда эса кўклигида молларга едирилмай, ғарамланади. Оқибатда қиш даврида сигирларга ширали озуқалар берилмаслиги натижасида ҳар бош соғин сигирдан айни кунларда 2—3 килограммдан кам сут соғиб олинаяпти.

Агар озуқалар қатъий рацион асосида тўғри тақсимланиб берилганида, уларнинг таркибида моллар учун керакли витаминлар бўлганда эди, юқоридаги каби кўплаб ортиқча харажатлар ўрнига фойда олинган бўларди. Ўтган йили колхозда планлаштирилган дағал хашак тайёрлаш плани 104 процент бажарилди. Лавлаги тайёрлаш плани 67 процентда қолди, силос тайёрлаш плани эса бажарилмади. Шу кунларда молларга бериладиган озуқалар ва турли концентратларни давлатдан ҳамда турли ташкилотлардан сотиб олишга мажбур бўлишяпти. Биргина Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институтидан ўтган йили 200 тонна силос олиниб, унга 2 минг сўм сарфланди. Бу йил эса 1250 сўмга 50 тонна силос сотиб олинди. Албатта, бу харажатлар чорвачилик маҳсулотларининг таннархини кескин ошиб кетишига сабаб бўлаяпти.

Хўш, колхозда ана шу силос тайёрлаш ёки лавлагини кўпроқ етиштириш учун имконият борми? Бор, албатта. Ўтган йили экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 30 тоннадан силос олиш планлаштирилган бўлса, маккажўхори экинлари парвариши кўнгилдагидек бўлмагани учун 280 центнердан кўкпоя олинди.

Умуман, колхозда жамоат чорвачилигини ривожлантиришда жиддий нуқсонлар бор. Хўжаликнинг бу тармоғида сигирлардан бузоқ, совлиқлардан қўзи олиш қониқарсиз. Шунинг учун ҳам кейинги йилларда хўжаликда чорва маҳсулотлари олиш кескин камайиб кетиб, бу соҳа зарар келтирадиган тармоққа айланиб қолди.

Бунинг устига фермада ҳали ҳал этилмаган қатор масалалар бор. Механизациялаш ишлари энди бошланди. Ем-хашак базасини мустаҳкамлаш учун жуда кўп ишлар қилиниши керак. Ана шу камчиликлар қанчалик тез тугатилса, фермадаги ишлар шунчалик яхши юришиб кетади.

Колхоз правлениеси фермада реконструкциялаш тадбирларини бошлаб юборди. 144 соғин сигирга мўлжалланган молхона тўла механизациялаштирилди. Ана шу молхонадаги сигирлар қўлда эмас, аппаратлар ёрдамида соғилади. Бундан ташқари, чорвадорларнинг меҳнатини енгиллаштирадиган, молларга сув, озуқа бериш, уларнинг гўнгини ташиб чиқариш каби юмушларни ҳам механизациялаш чоралари кўрилаяпти.

Юбилей йилида қолоқликдан чиқиш учун фермадаги ҳар бир сут соғувчи, молбоқар, ем-хашак етиштирувчи ўртоқ ўз зиммасига шахсий мажбурият олиб, меҳнат қилаяпти. Мастура Рўзиева, Вазира Ўктамова, Карим Раҳмонов, Олтин Жонмирзаевлар шулар жумласидандир.

Колхозда бу йил ем-хашак етиштиришга алоҳида эътибор берилаяпти. Сабзавот, картошка, полиз экинлари ҳосилдорлигини ошириш ҳисобига чорва учун қўшимча озуқа тайёрланади. Ўтган йили 90 гектар ерга асосий, 27 гектар ерга қўшимча маккажўхори экилганди, бу йил 125 гектар ерга асосий, 25 гектар ерга қўшимча маккажўхори экилди.

Колхозчилар беш йилликнинг сўнгги йилида 18500 тонна турли қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаб, юбилей йилини ёруғ юз билан якунлаш учун ҳаракат қилишаяпти.

А. МИРЗААҲМАДОВ.

Эшмат Тошпўлатов бошчилик қилаётган сабзавоткорлар Калинин районидаги Куйбишев номли колхозда қулупнай теришни кучайтириб юбордилар. Бригада деҳқонлари ўзларига қарашли етти гектар майдондан кўплаб қулупнай териб олиш учун курашмоқдалар. Бу ишда илғор сабзавоткорлардан Мукамбар Султонова, Риҳси Мунавваровалар пешқадамлик қилишаяпти. Суратда: (чапдан) М. Султонова, бригадир Э. Тошпўлатов ва Р. Мунавваровалар терилган қулупнайни кўздан кечирмоқдалар.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

МАМЛАКАТЛАР ВА ҚИТЪАЛАРДА

МАЪЛУМОТЛАР
МАҚОЛАЛАР
ВОҚЕАЛАР

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикаси пойтахтидаги В. И. Ленин номли майдон тобора чирой очмоқда. Яқинда бу ерда халқаро пролетариат доҳийси Ленинга ёдгорлик ўрнатилди. Суратда: В. И. Ленин номли майдон.

АДН—ТАСС фотоси.

ИНСОНИЯТ УНУТМАЙДИ

XX аср. Ўзининг девкор одими ва ларзакор воқеалари билан тенги йўқ аср. Улуғ Октябрнинг қудратли бонги билан давр ва инсон тақдирида ажойиб ўзгаришлар содир бўлган, социализм ҳаёлотдан гўзал ҳаётий ҳақиқатга айланган аср. Инсон само қўйнини ёриб, ой юзини силаган, ақл кўзи билан атом донагини чаққан мўъжизалар асри. Айни бир вақтнинг ўзида у тинчлик асри бўлмоғи лозим эди.

Аммо, халқаро империализм инсониятни икки марта даҳшатли уруш гирдобига ташлади. Биринчи жаҳон уруши тўрт йил—у уч ярим ой давом этди. Унда 1050 миллион аҳолига эга бўлган 36 давлат қатнашди. 70 миллион жангчидан 10 миллиони ўлдирилди ва 20 миллиони майиб-мажруҳ қилинди.

Иккинчи жаҳон уруши йигирма йилдан кейин яна герман империализми томонидан очилиб, олти йил давом этди. Ер юзининг қарийб 80 процент аҳолисини ўз ичига олган 61 давлат қатнашди. Сафарбар қилинганлар сони 110 миллионга етди, шундан 55 миллиони ўлдирилди, неча миллионлаб киши ярадор қилинди.

Иккала уруш ўртасидаги узилиш-у, улар ўртасидаги талафотни катталигини қаранг?! Биринчисида душманларимиз асирга олинган қизил аскарларни тириклайин ерга кўмган, тилини суғуриб, кўзларини ўйиб, қулоқларини кесиб, кўкрагига беш қиррали юлдузни қиздириб босган бўлсалар, иккинчисида, одам ўлдиришнинг бутун бошли «система»сини вужудга келтирдилар: «ажал заводлари—крематорийлар» қурдилар.

Мана гувоҳларнинг ўзи гапирсин: «Махсус газ камералари ҳаммомга ўхшатиб қурилган, катта ювиниш жўмраклари... Сиртдан бу —ҳаммом деб сув ўрнига газ юбориладн... Ҳеч нарсани сезмаган маҳбус ечиниши керак эди. Унга сочиқ билан совун узатиларди ва «яхшигина» ювинишни талаб қилардилар. Шундан кейин бино эшиклари маҳкам ёпилиб...» (Дахау тутқунларидан бирининг гувоҳликда берган сўзидан).

«Бу воқеа 1944 йил октябрининг ярмида содир бўлган эди. Болалар мўрилардан чиқаётган тутунларни сезиб қолиб, ўлдирганни ҳайдаб кетишаётганлигини тушуниб қолишди. Улар бошларини ушлаганларича ҳовлининг у бошидан-бу бошига ваҳшиёна қичқириб, югура бошладилар...» (шиша банкага солиниб, ер тагига ташланган ёзувдан).

Газ камералари, турли хил қийноқ қуроллари, қоғоз қопларга тиқилиб, Германияга жўнатишга тайёр қилиб қўйилган етти тоннага яқин одам сочлари, ўлдирилганлар суягидан тайёрланган порошок солинган яшиклар... Биргина Освенцим «ўлим заводи»да беш йил мобайнида тўрт миллион киши куйдирилган. Бундай азоб ва қийноқ лагерлари озмунчамиди?! Тўққиз мингдан ортиқ!

Фашизмни ҳокимиятга олиб келган, унга ҳарбий машина тайёрлаб берган монополист милитаристлар эди. Улар мамлакатдаги қийинчиликлардан қутилишнинг бирдан-бир йўли—уруш, деган хулосага келдилар ва унга маҳфий тайёргарлик кўра бошлайдилар. Энди уларнинг дўмбирасига ўйнайдиган масхарабоз керак эди. Бу сиёсий масхарабоз ролини иши юришмаган, аммо ўзига бино қўйган олифта Гитлер ўйнади...

1932 йил январида Дюссельдорфда 300 саноатчи ва банкир Гитлер бошлиқ нацистлар партиясини маблағ билан таъминлашга ваъда берди. Тез орада саноатчи Крупп Гитлерга 3 миллион марка инъом қилади. Ноябрь ойига келиб, йирик банкир Шахт ташаббуси билан Германиянинг ҳақиқий хўжайинлари бўлган монополистлар президент Гинденбургга хат ёзишиб, «фақат бир кишигина мамлакатни қутқарувчи роли»ни бажариш мумкин, деб Гитлерга ҳокимиятни топширишни талаб қилдилар.

1933 йили 30 январь Гинденбург Гитлерни рейхсканцлер этиб тайинлади!

Гитлер ўшанда аҳолига бахтли келажак ваъда қилди: «Ишсизларга—иш, бизнесменларга— фойда; деҳқонларга — арзон баҳо» ва ҳоказолар. Ҳатто «Учинчи империя ҳар бир немис қизига ўзига муносиб эр ҳам топиб беради»,— деб ишонтирди. Аҳолининг кўпчилик қисми қўрқитилди, уларнинг ҳар қандай инсоний ҳис-туйғулари топталди. Геббельснинг эртадан кечгача ёлғон-яшиқни вайсаб турадиган қудратли пропагандистик аппарати, Ғарбий ва Шарқий Европадаги ҳарбий ютуқлар кўпчилик немис оммасининг қулоғини кар, кўзини кўр, миясини гаранг қилиб қўйди...

Фашизмнинг оммавий базасини, худди ана шу кайфиятга тушган кишилар, шаҳар ва қишлоқдаги майда буржуазия ҳамда ишчи ва деҳқонлар орасидан чиққан ва ҳеч қандай синфга мансуб бўлмаган ора йўлдаги элементлар ташкил қилар эди.

Аммо, Германияда бошқа кучлар ҳам бор эди. Булар—Эрнст Тельманнинг алангали нутқларини, Георгий Димитровнинг Лейпциг процессидаги маънавий ғалабасини чин юракдан олқишлаётган немис халқининг чинакам фарзандлари эди. Лекин улар, социал-демократларнинг айби билан кучларини группалашга улгура олмадилар.

Уруш ва зўрлик ҳисси нацистлар идеологиясининг барча томонларига сингиб кетган эди. «Йўқолсин ақл, яшасин зўрлик!»— мана фашизмнинг фалсафаси! «80 миллионли халқ ўзининг идеологик проблемасини ҳал қилди,— деган эди Гитлер 1939 йил 23 майда вермахт раҳбарларига,— эндиликда иқтисодий проблемалар ҳал бўлмоғи керак. Бу иқтисодий шарт-шароитни яратишдан бирорта немис ҳоли қолмаслиги керак. Мавжуд шароитга мувофиқлашиш йўли билан уни ҳал қилишдан қочиш принципи мақбул. Аксинча, талабга мувофиқлаштириш лозим. Бу нарсани бегона давлатларга ёки бегоналар мулкига ҳужум қилмасдан амалга оширишнинг иложи йўқ. Ҳаётий бўшлиқ, давлатнинг улуғлиги ҳар қандай қудратнинг асосидир».

Аммо, дунё кўзига тор кўриниб, васвасага тушган кишилар ҳовлиқиши узоққа бормади. Охири Нюрнберг XX асрнинг энг катта суд процесси (фашистлар 1933 йил майида худди шу шаҳарда фюрерга содиқликка қасам ичган эдилар) билан тугади.

Фашистик давлат, молиявий капитал охуридан ем ейдиган ўта реакцион ва шовинистик элементларнинг ошкоро антикоммунистик диктатурасининг йўқ қилиниши, фашизм устидан қозонилган ғалаба, совет кишилари ва бутун эрксевар илғор кучларнинг ҳарбий ва сиёсий ғалабаси эди.

Орадан йиллар ўтди. Халқаро империализмга суянган Ғарбий Германия монополистлари яна қаддини тиклаб олдилар. Урушнинг одамлар кўксидаги яра излари битмасдан туриб, ГФР милитарист-реваншистлари «миллат ва ватанни ҳимоя қилиш» байроғи остида миллий дўмбираларни чалган ҳолда «Бугун—Германия, эртага эса, бутун дунё—бизники» деган эски ашулаларини айтиб, яна сафга чизилмоқдалар.

1964 йил кузида тузилган национал-демократик партия —НДП аъзоларининг сони кундан-кунга ортиб бормоқда. Дастлабки пайтларда унинг 473 аъзоси бўлса, ҳозир 50 мингдан ошиб кетди. Айниқса, унинг бундесвердаги таъсири кучаймоқда. Ҳозир 1500 дан ортиқ бундесвер хизматчиси неонацистлар партиясининг аъзосидир. НДП, айниқса, ёшлар орасида кенг пропаганда ишларини олиб бормоқда. Партиянинг 25 процентини ўттизга кирмаган ёшлар ташкил қилади. Унинг «ёш национал-демократлар»дан иборат ёшлар ташкилоти мавжуд.

НДПнинг фюрери Адольф Тадден ўзининг демогогик шанқилиги билан Гитлердан қолишмайди. У «Германия—гражданлар уруши арафасида!», «Қизил ҳавфга қарши овоз берайлик!», «Коммунизмни Европадан суриб чиқарайлик!», «Тинч-тотув яшагандан, яшамаган маъқул!» деб тинмай вайсаб турибди.

1928 йилда Гитлер рейхстагга бўлган сайловларда иштирок этгандан беш йил кейин ҳокимият тепасига келган эди. НДПнинг ҳозирги имконияти Гитлернинг ўша йилдаги аҳволидан анча яхши. Ҳозир, унга 1,5 миллион сайловчи овоз бермоқда.

Аммо, Бонн расмий доиралари НДП таъсирини қанчалик камайтириб кўрсатишга уринсалар ҳам, амалда унинг ҳаракат қилиши учун реал имкониятлар туғдирмоқдалар.

Фашизм Италияни 23 йил қийнади. Уни уруш гирдобига ташлади. Данте, Рафаэль, Гарибальдилар ватани Европа реакциясининг оёғи остида топталди. Аммо, урушдан икки йил кейин «Италия социал ҳаракати» номли фашистик партия тузилди. Беш йилдан кейин эса бу партияга 600 мингдан ортиқ аъзо бўлди.

Австрия 1938 йилдаёқ ўз мустақиллигини учинчи рейхга қурбон қилган эди. Бу нарса кичкина мамлакат учун жуда қимматга тушди: 380 минг австриялик фронтда ўлди, 15 минги ҳаво жангларида йўқ бўлди, 87 минги қийноқ лагерларида азоб чекди. Аммо ҳозирда бу ерда ҳам ёвуз ниятли партиянинг 35 минг аъзоси бор. Кейинги парламент сайловларида бу партия 336 минг овозга эга бўлди.

АҚШда ирқчилик ниқоби остида 2600 та ташкилот ҳаракат қиляпти. «Джон Бэрч жамияти» энг катта ташкилот бўлиб, унинг 80 минг аъзоси бор. Бундай ташкилотлар ўрта ирқчи Уоллэс учун ўтган сайловларда 13 миллион овоз тўплади.

Грецияда «қора полковниклар», «коммунистик ҳавф бор» деган важ-тақал билан фашистик ҳарбий-полиция режимини оқламоқчи бўлаётибди. Бу ерда бир йилнинг ўзида 60 минг ватанпарвар қамоққа ташланди. Юра ва Лерос ороли даҳшатли ўлим лагерига айлантирилган. Исроил босқинчилари Гитлерга тақлид қилиб иш тутяпти.

Ҳамма каллакесарларнинг худоси битта — Гитлер! ГФРда «энг охирги герман баҳодири» деб мақталмоқда. Америкада эса унинг муридлари «Бизнинг асосчимиз—Гитлер» деган варақаларни тарқатмоқда. Америка тарихчиларидан бири, Гитлерни «XX асрнинг улуғ одами» деб атади. Ғарб китоб салонларида унга бағишланган адабиётлар тўлиб ётибди.

Бу—капитализм бешигида туғилган фашизмни яна рағбатлантириш эмасми?! Ҳозирги кунда, тирик қолган гитлерчи жаллод—масъул лавозимларда ишлаётганлиги, уларни Вашингтон, Лондон, Тель-Авив, Рим ва бошқа жойларда тантанали кутиб олинаётганичи?

Эндиликда фашизм ва янги уруш хавфи олдини олиш масалаларнинг масаласидир.. Бизнинг давримизда, ақли расо ҳар бир киши, у қайси эътиқодда бўлмасин, XX асрнинг иккинчи ярмидаги буюк ўзгаришларни кўрмасдан, у билан ҳисоблашмасдан иложи йўқ. Тарих одими тараққиёт сари қўйилмоқда, кучлар нисбати эса, жамиятни революцион тарзда қайта қурувчилар фойдасига ўзгармоқда.

Ф. ИСМОИЛОВ.

ХАЛҚАРО ТЕМАДА

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

Чехия Социалистик Республикаси маориф министри Яромир Грбек бошчилигида Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган министрликнинг раҳбар арбоблари делегацияси 19 майда СССР олий ва ўрта махсус таълим министри В. П. Елютин ҳузурида бўлди.

Бўлиб ўтган суҳбатда иккала мамлакатнинг маориф ходимлари ўртасидаги ҳамкорликни янада ривожлантиришга алоқадор масалалар муҳокама қилинди. Бу йил бир-бирларига профессорлар, муаллимлар, аспирантлар ва студентлар юборишни анча кенгайтириш кўзда тутилмоқда. Ёзги каникул даврида мамлакатнинг кўпгина шаҳарларидаги Совет олий ўқув юртларининг икки мингдан ортиқ студенти Чехословакия корхоналари, қурилишлари, транспортига стажировкага боради. ЧССРдан ҳам икки мингдан кўпроқ ёшлар Совет Иттифоқига келадилар.

Шу куни меҳмонлар СССР Маориф министри М. А. Прокофьев ҳузурида бўлдилар, М. А. Прокофьев совет мактабидаги таълим системаси билан уларни таништирди.

Делегация Москвадан ташқари Новосибирск, Тошкент ва Самарқандга ҳам боради.

(ТАСС).

КАМБОДЖАДАГИ АҲВОЛ

НЬЮ-ЙОРК, 19 май. (ТАСС). Камбоджага бостириб кирган АҚШ қўшинлари у ерда узоқ вақт қолиш мумкин эканлигига Американинг информация агентликлари ва газеталари жамоатчилик фикрини ҳозирламоқдалар. Ассошиэйтед пресс агентлиги мухбирининг Камбоджадаги «уруш ҳаракатлари районн» дан берган хабарида агрессия бўйича «Иттифоқчиларининг ҳужуми анча сусайганлиги» айтилади.

Мухбир Америка қўмондонлигининг маълумотларига асосланиб берган изоҳида ёғингарчилик мавсуми бошланиб интервенциячиларга қаршилик кучайганлиги ва шу важдан қўшинларнинг олдинга силжиши анча қийинлашганлиги сабабли бу ҳужум сусайиб қолди, деб ёзмоқда. Мухбир мана шу сабабларни бирма-бир санаб, бундай деди: Бостириб кирган қисмлар командирларининг фикрича, шу сабабларнинг ҳаммаси уруш операцияларини амалга оширишни 30 июнга қадар, яъни президент Никсон белгилаб берган муддатга қадар мумкин бўлмайдиган иш қилиб қўяди». ЮПИ агентлиги мухбирининг берган хабарида айтилишича, Сайгоннинг ўн минг нафардан кўпроқ бўлган ва Америка ҳарбий маслаҳатчилари раҳбарлигидаги 17 майда Камбоджанинг Жанубида «уруш ҳаракатларининг янги фронтини» очган танк қўшинлари ва моторлашган қўшинлари Камбоджа территориясининг 60 километр чамаси ичкарисига бориб етган. Хабарлардан маълум бўлишича, интевенциячилар Такэо вилоят марказини эгаллаб олганлар.

«Нью-Йорк дейли ньюс»нинг Сайгондаги мухбири берган хабарида айтилишича, Американинг «В-52» бомбардимончи самолётлари Камбоджанинг Жанубий Вьетнам чегарасига туташган яна бир районини қаттиқ бомбардимон қилган. Мухбир, Сайгон-Америка қўшинларининг Камбоджага шу районда ҳам бостириб кириши учун мана шундай бомбардимон қилинган бўлса керак, деб ёзади.

ОҚ УЙДА МАЖЛИС

ВАШИНГТОН, 20 май. (ТАСС). Президент Р. Никсон кеча қарийб бир ойдан кўпроқ вақтдан бери биринчи марта Министрлар кабинетининг мажлисини ўтказди.

Оқ Уйдан хабар берилишича, мажлисда иқтисодий проблемалар, ҳукуматнинг бюджет ҳақидаги режалари, Жанубий Вьетнамдаги уруш ҳаракатлари ва Камбоджадаги «операциялар», яъни Никсоннинг Министрлар кабинети билан маслаҳатлашмай бошлаган ҳарбий интервенцияси муҳокама қилинган. Матбуотнинг уқтириб ўтишича, бу ҳарбий интервенция ҳатто ҳукуматнинг баъзи аъзолари ўртасида ҳам норозиликка сабаб бўлди.

Ватанпарварлар курашни давом эттирмоқдалар. Суратда: Озодлик армияси ҳарбий базаларининг бирида жангчилар алоқа боғламоқдалар.

МТИ—ТАСС фотоси.

НОРОЗИЛИК КУЧАЙМОҚДА

ВАШИНГТОН, 20 май. (ТАСС). Шарқи-Жанубий Осиёдаги можаро кенгайиб борган сари Сайгондаги қўғирчоқ режим «президент» Тхиеунинг халқ манфаатларига зид режимга қарши чиқаётган кучларнинг ўсиб бораётган сиёсий қаршилигига дуч келмоқда.

«Вашингтон пост» газетасининг ёзишига қараганда, Америка—Сайгон қўшинлари қўшни Камбоджага бостириб кирганидан кейин қўғирчоқ «президент» мамлакат ичида шу қадар катта сиёсий норозиликка дуч келиб қолдики, «ҳокимият тепасида турганидан бери шу вақтгача унга қарши бунчалик зўр сиёсий норозилик бўлмаган» «Буддачилар, студентлар, собиқ ҳарбий хизматчилар, жуда кўп сиёсий арбоблар ва газеталарнинг ноширлари бу режимга қарши бирлашдилар», — деб ёзади газета. Қўғирчоқ маъмурлар ўзларининг «энг кучли таянчлари» бўлган ҳарбий хизматчилар мададидан ҳам маҳрум бўлиб қолмоқдалар. Газетанинг ёзишига қараганда, Тхиеу «қўшинларнинг маънавий руҳи пасайиб бораётганлигини» кўпроқ эътироф қилишга мажбур бўлмоқда.

ЯНГИ ПЛАН ТАЙЁРЛАНМОҚДА

ДАМАШҚ, 19 май. (ТАСС). Сурия Араб Республикасининг планлаштириш олий кенгаши мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган учинчи беш йиллик планини тайёрлаш қандай бораётганлигини ўзининг навбатдаги мажлисида муҳокама қилди.

Сурия Ҳукумати миллий экономикани ривожлантиришни план асосида олиб боришга катта аҳамият бериб, учинчи беш йиллик планни тузишга 1969 йилдаёқ киришишга қарор қилди. Бу планда нефть қазиб олиш ва уни қайта ишлашга, металл ишлаш саноатини ривожлантиришга ва химиявий ўғитлар ишлаб чиқаришга алоҳида эътибор берилмоқчи.

Шу билан бир вақтда халқ хўжалиги учун юксак малакали кадрлар тайёрлаш йўлида кескин чоралар кўриш кўзда тутилмоқда.

ХУШХАБАРЛАР ЯНГИЛИКЛАР

Университетнинг сиртқи бўлимлари

Олмалиқ шаҳар партия комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм университети илмий коммунизм асослари факультетининг Оҳангарон ва Олтинтопганда очилган сиртқи бўлимлари ўз ишини бошлади. Сиртқи бўлимларнинг дастлабки машғулотларида Тошкент политехника институти филиали марксизм-ленинизм кафедрасининг катта ўқитувчиси Т. Шарипова ҳамда шаҳар партия комитетининг секретари Л. Лаврина ўртоқлар иқтисодий ва партиявий-ташкилий темаларга оид лекция ўқидилар.

Шаҳар партия комитети сиёсий маориф кабинети машғулотлар орасида университет тингловчилари учун консультациялар уюштириб боради. Консультация берувчи ўқитувчилар бевосита ўша жойларда бўлиб, тингловчилар билан суҳбатлашадилар. Бу тадбир коммунистлар ва партиясизларнинг сиёсий билимини оширишда катта ёрдам бераяпти.

ЗАВОДДА МУЗЕЙ

Тошкент кабель заводи дастлабки маҳсулотларини ишлаб чиқара бошлаганига 30 йил бўлди. Келгуси йили улкан корхона бу санани кенг нишонлайди.

Юбилей олдидан заводда қатор тадбирлар амалга оширилади. Завод музейини ташкил этишга ҳам қарор қилинди.

Корхона кўзгусига айланадиган бу музей экспонатларга бой бўлади. Тарихий фотосурат ва ҳужжатлар унда алоҳида экспозицияни ташкил этади.

Бу ишда айниқса меҳнат ветеранлари жонбозлик кўрсатмоқдалар. «Корхонамиз — фахримиз» деган бурчакни ташкил этишга ҳам киришилди.

ЎЗБЕК ДОСТОНЛАРИ НЕМИС ТИЛИДА

Ўзбек халқи эртак ва достонлари билан ҳам машҳур. Ана шу халқ ижодиёти намуналарига ҳатто чет элларда ҳам қизиқиш катта.

Немис китобхонларига тақдим этилган «Фарҳод ва Ширин» достони дастлаб Германия Демократик Республикасида чиқадиган «Интернационале литератур» журналининг 1940 йилги 7-сонида босилган эди. Орадан чорак аср вақт ўтгач, бу достон немис тилида чиққан тўпламдан ўрин олди.

Эндиликда «Тоҳир ва Зуҳро», «Зумрад ва Қиммат», «Зиёд ботир» каби ўзбек халқ эртаклари немис китобхонларига яхши таниш. Бу ва шунга ўхшаш яна бошқа ўзбек халқ эртаклари алоҳида китоб ҳолида нашр этилди.

УЗОҚ, ЯҚИН ЙЎЛГА БОРАР БЎЛСАНГИЗ...

Ҳаво юришиб кетди. Қуёш тобора кучлироқ қиздиряпти. Одатга кўра шаҳримиз меҳнаткашлари ўз меҳнат отпускаларини мана шу паллаларда олиб, мамлакатимизнинг сўлим, салқин жойларида ўтказишади.

Областимизнинг Чирчиқ, Олмалиқ, Янгийўл, Бекобод, шаҳарлари ва Тўйтепадаги аэрофлот агентликлари кассаларидан мамлакатимизнинг истаган жойларига бориш учун билет сотиб олиш мумкин. Ёзги дам олиш мавсуми бошланиши муносабати билан Сочи, Львов, Сухуми, Симферополь шаҳарларига ҳам самолётларнинг қўшимча рейслари очилди.

Темир йўл транспорти ходимлари ҳам мамлакатимизнинг деярли ҳамма шаҳарларига қатновчи рейслар сонини кўпайтирдилар. Айниқса, Свердловск, Иркутск, Москва, Ленинград, Киев каби шаҳарларга қатнайдиган поездлар сони бирмунча оширилди.

Етмиш беш баҳорни кўрган Комилжон аканинг кўнгли ҳали ҳам баҳордай. Унинг ҳовлисига қадам қўйган киши хилма-хил анвойи гулларни кўриб баҳри-дили очилади. Комилжон ака ўз ҳовлисида 140 навга яқин гул ўстириб, жаннат чиройини берган. Эрта тонгда ҳам, оқшом палласида ҳам Комилжон ака Каримжоновни гуллар орасида кўрасиз. Чирчиқлик гулчи Комилжон ака, умрингиз баҳор гулларидай яшнаб турсин.

О. ЛЕВАК фотоси.

ЎҚУВЧИЛАР ҚУВОНЧИ

Бекобод районидаги Янгиобод номли мактаб ўқувчиларининг қувончига қувонч қўшилди. Район колхозлараро қурилиш ташкилоти бинокорлари 320 ўринли янги корпусни ўқувчиларга совға қилдилар. Янги бинода В. И. Ленин ҳаёти ва революцион фаолиятига бағишланган фотостендлар ташкил этилди.

Р. ТОЖИҚУЛОВ.

ИЗЛАРМАН

(ҒАФУР ҒУЛОМ ҒАЗАЛИҒА МУХАММАС).

Малоҳат осмонида моҳи анварни изларман,
Гўзаллар ўлкасида бир пари пайкарни изларман.
Сўзи болдан ширин-у, лаблари шаккарни изларман,
Бугун мен дўстлар, дил малҳами дилбарни изларман,
Юзи гул, қомати сарв, сочлари анбарни изларман.
Ажаб гулшан эрурки, гуллари танларда жон асрар,
Шарафлар конида ёки чароқлар дурру гавҳарлар...
Бу гулзор ичра сайр этса киши баҳри-дили яйрар,
Чаман булбуллари шаънига юз оҳанг ила сайрар,
Муҳаббат бошига мен лоладин чамбарни изларман.
Нахушдирки, кезар дил тоғида шаббодалар ўйнаб,
Севимли ёрнинг гул боғида шаббодалар ўйнаб.
Ўтар ёр кўйининг ҳар ёғида шаббодалар ўйнаб,
Анинг бахти учун тонг чоғида шаббодалар ўйнаб,
Қуёш нури юзага сочмоғи-чун зарни изларман.
Ширин тил дилбаримнинг ҳар сўзи дилга ҳаловатдир,
Қиё боқиб, табассум айласа жонимга роҳатдир.
Агар босган изин ўпсам, менга оламча неъматдир,
Қадам қўйган ери гулзор ила бўстони жаннатдир,
Бўйига тенг келолмас боғаро ар-арни изларман.
Дилим хушнудки, мен они ёр ишқида доғлабман,
Ҳаёли қомати бирлан санобарни сўроқлабман.
Камарни шавқи дийдори учун мардона боғлабман,
Анинг васлига бир совға ёқлан бермоқни чоғлабман.
Ажаб гулдаста тердим, энди нилуфарни изларман.
Асир этди дилимни ҳалқаи ул анбарин гесу,
Қамаштирди кўзимни нозанин бўйнидаги инжу.
Жаҳон аҳли унинг шайдоси бўлмишдир, фақат мамму,
Анга мен соядек йўлдош бўлмакни қилиб орзу.
Енгилтак бир вужуди зарралар парварни изларман.
Қалам тутдим адабнинг саҳнида бир шеър ёзмакка,
Нигоримга муносиб яънида бир шеър ёзмакка.
Баланд мазмуну нозик маънида бир шеър ёзмакка,
Юрак тўлқинларидан шаънида бир шеър ёзмакка,
Сиёҳига эзишга уд ила заъфарни изларман.
Мухаммас боғладим шеърингга мен эй, шиори доно,
Қуёшга интилишдир зоррадек Васфий иши аммо.
Бошим кўкка етарди бир қиё боқса ўшал барно,
Ғуломингман кўзинг ҳаққи, десам ҳам қилмайин парво,
Демаским кўп замондан берли бу бепарни изларман.

М. ВАСФИЙ.

СУКУНАТ

ҲИКОЯ

Такси серғалва шаҳар кўчасидан елиб боряпти. Йигит ҳам, қиз ҳам унсиз. Сув сепилган кўчалар машиналар чироғида жимирлаб кўринади. Йўл четларидаги электр чироқлари ҳам йигит ва қиз кайфиятини сезгандай, бошини ҳам қилганича нур таратади.

Қиз йигитга узоқ тикилди. «Менга қарар, бирон нарса дер», деб ўйлади. Аммо йигит тикилишмачоқ ўйнаётгандек, нигоҳини бир нуқтага қадаб борарди. Бу пайтда у ҳеч нарсани сезмас, эшитмасди. Қизнинг юраги торс ёрилиб кетгудай бўлди. «Нима бўлди сизга?! Гапирсангизчи!» деб бақириб юборгиси келди-ю лекин ўзини тийди. Йигитнинг қилиғи унга алам қиларди. Ҳалқуми тўлиб кетди-ю, ғурур кўз ёшидан устун чиқди. У дераза томонга ўгирилиб олди. «Нега бунақа бўлиб қолди? — ўйларди қиз. — Наҳотки, шунчалик хаёлпарастлигини билмаган бўлсам!» Ёнида ўтирган йигит бир неча йиллардан буён ўзи билган Шердор эканига ишонгиси келмасди.

Йигит, ҳамон киприк қоқмай сукут сақлаб борарди. Унга фақат хаёлгина йўлдош эди... Хаёл! Тотли хаёллар, аламли хаёллар! Гоҳ ёндиради, гоҳ яйратади. Аммо, Шердор хаёли на ёндиради, на қувнатади: чалкаш, чигал, тумтароқ хаёл. Сув остига тушган киши ўтларнинг орасига кириб қолса, йўлини йўқотади, юзага чиқиб олгунча қийналади. У ҳам ана шундай тубсиз хаёллар гирдобида. Ўша пала-партиш хаёллар ичида бир нур бор. Шу нур ҳамиша унинг йўлини ёритади. Гулрух!

Шердор Гулрух билан илк танишганини эслади. Бу учрашувни сира унутолмайди. Ўшанда унинг бахти ростдан ҳам кулганди.

... Улар ўқиган курсда болалардан кўра қизлар кўпроқ эди. Аммо қизлардан биронтаси ҳам Шердорга ёқмасди. Нега? Балки ўзининг қишлоқи соддалиги, уятчанлигидандир. Айниқса, биттаси бор эди: худо ўзи асрасин унинг дастидан. Бирам шўх, бирам шаддод-ки! Шердор қишлоғида қизлар у ёқда турсин, бунақа шайтон болани ҳам кўрмаган.

Бир куни ўша қиз Шердорнинг ёнига келиб ўтириб олса бўладими? Шердор бошқа жойга ўтирмоқчи бўлиб ўрнидан турувдиямки, домла кириб қолди. Начора! У оловдан қочган одамдек омонатгина ўтирарди. Ҳар замон кўз қири билан қизга қараб қўярди. Қиз ҳеч нарсага парво қилмай нималарнидир ёзарди. Бир маҳал Шердорнинг тирсагига туртиб, олдига шапалоқдай қоғозни суриб қўйди. Қоғозда ҳар бири танобчининг саржинидай келадиган ҳарф билан «Отингиз нима?» деб ёзилганди. Шердорнинг аъзойи-бадани жимирлаб кетди. «Тавба, нима иши бор отим билан! Сенга танишайлик деяпманми?» у иложсиз қоғознинг пастига ёзиб қўйди: «Шердор». «Қиз аввалига «ҳо-о» деб кўзини сузди, сўнгра пиқиллаб кулиб юборди. Шердор муз бўлиб кетди. «Тавба, қиз деган ҳам шунақа бўладими?!» Қиз қоғозга яна алланималар ёзди-да, Шердорга узатди. У ўқиди: «XX аср Шердориман денг?!» Шердорнинг бадан-бадани увишиб кетди. Гуноҳкор боладай жим қолди. Нима дейишини билмасди. Топган гапини қаранг-а! Худо ҳаққи, шу қиз билан энди мутлақо гаплашмайди.

Иккинчи курсга ўтгандан кейин улар тез иноқлашиб кетишди. Ҳатто иккаласи ёлғиз қолиб, дарс тайёрлашар, баъзан дарсни ҳам қўйиб, узоқ суҳбатлашардилар. Уч йил ана шундай ўтди...

...Такси елдек учиб борарди. Сукунат ҳукмрон. Ҳар ким ўз хаёли билан банд. Ҳа, ёнида ўтирган қиз ўша шаддод Гулрух эди. Наҳотки, ўша бўлса? Ҳа, худди ўзи. Нимаси биландир бошқа қизлардан ажралиб туради. Лекин, нимаси билан? Унинг истараси иссиқ, кўзи мафтункор, беғараз ҳазиллари дилни ром қилади.

Мана, ҳозир у таксининг ойнасидан атрофга бепарво қараб, ўй суриб кетяпти. Унинг феъли қизиқ: сиртдан қараса, дунёни сув олса ўрдакка не ғам деювчиларга ўхшайди, доимо қувноқ. Аслида эса дардчаш. Балки, Шердор билан дил топишганлигининг боиси шундадир. Қайдам?!

Шердор ўзига ўзи ачинди: одам учун ёлғизликдан ёмон кўргилик йўқ. Бошқалардай ота-онаси, қариндош-уруғлари бўлганда бошқа гап эди. Гулрухнинг отаси — бутун бошли корхонанинг директори. Ҳеч нарсага муҳтож эмас, оқила қиз. Бўлмаса, Шердорни севармиди? Дарвоқе, ростдан севадими? Ҳа, севади! Севмаса рашк қилмасди.

«Шердорни ранжитдим, — ўйларди Гулрух. — Нимага бунчалик рашк қиламан. Ахир, у қиз билан гаплашган бўлса нима қипти? Қўни-қўшничилик бўлгандан сўнг, гаплашмай бўладими? Гапим оғир ботди, шекилли. Нима қилардим, бошқа уйга кўчинг, деб. Эркинроқ юрадиган уй бўлса ўзи ҳам кўчардику! У менга юрагига ишонгандай ишонади-я. Нега мен ишонмайман унга?! Шунча йил алдамаган, энди алдайдими! Бекорга хафа қилдим уни. Кечирим сўрайман... Қачон? Ҳозирми?.. Йўқ, эртага. Эртага албатта узр сўрайман, ялинаман, ёлвораман...».

...Шердорнинг хаёли ҳалигача учсиз калавадек чуваларди. «Бечора, Гулрух, — ўйларди Шердор. Яхшиямки, кўнглимни кўтарадиган шу Гулрухим бор. Шердор ана шу сўзларни Гулрухга ҳозир бaралла айтгиси келди. Аммо... «Эртага айтаман, — хаёлидан ўтказди у. — Эртага учрашганимизда кўнглимда борини тўкиб соламан».

Улар таксидан тушгандан кейин ҳам жим кетишди. Пошналарининг «тақ-туқи»гина сукунатни бузарди. Гулрухларнинг уйига яқин қолди. Ҳар куни уларнинг хайрлашганига гувоҳ бўладиган баҳайбат чинор ҳам бугун сукунатда. Фақат шабада унинг қуриб қолган баргларини шитирлатарди.

Мана, чинорнинг шохлари орасидан ой шуъласи кўринди. Ой нурида Гулрухнинг лабларида билинар-билинмас табассум кўринди. Иккаласи ҳам ширин бир хавотир остида секин шивирлашди: «Хайр».

Маматқул ҲАЗРАТҚУЛОВ.

Республика ДОСААФ радиоклуби доимо радио ишқибозлари билан гавжум. Бу ерда қардош республикалардан келган радио ҳаваскорлари ҳам машғулотлар олиб боришади. Суратда: навбатдаги машғулот пайтида.

АВАЗОВ фотоси.

ЮКСАК УНВОН

Яқинда Тошкент медицина ходимлари касаба союзи область комитети Президиуми 14-дорихона коллективига «Коммунистик меҳнат коллективи» унвонини берди. Тантанада сўз олган дорихона бошқарувчиси ўртоқ Ҳ. Акбаров коллективнинг ибратли ишлари, аҳолига кўрсатилаётган маданий хизмат хусусида тўхталиб шундай деди.

— Дорихонамизда жаъми учта бўлим бўлиб, 60 дан ортиқ киши меҳнат қилади. Уларнинг 50 га яқини коммунистик меҳнат бригадаси аъзосидир. Ходимларнинг ишчанлиги дори-дармонлар билан вақтида таъминланиб турилиши натижасида дорихона уч йилдан бери товар обороти планини ошириб адо этмоқда.

Чиндан ҳам 60 та катта-кичик даволаш муассасаларига хизмат кўрсатаётган 14-дорихона ходимларининг ишлари диққатга сазовордир. Бу ерда дориларни уйларга етказиб бериш, телефон орқали заказлар қабул қилиб, уларни, беморларга олиб бориб бериш намунали йўлга қўйилган. Фрунзе район меҳнаткашлари М. Умарбекова, М. Ҳайралова, С. Каримова, И. Финкельштейн каби ходимлар хизматидан мамнундирлар.

А. КИМ.

СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

Пешқадамликка интилиб

Ўрта Осиё ва Қозоғистон зонаси биринчи группаси қатнашчилари ўртасида бўлиб ўтган сўнгги тур ўйинлари қуйидаги натижалар билан тугади: «Оққўрғон» — «Спартак» (Самарқанд) — 1:1; «Пахтаорол» — «Наримонов» колхози — 1:2, «Янгиер» — «Пахтакор» 5:1; «Зарафшон» — «Автомобилчи» 1:0; «Ирригатор» — «Чуст» 2:0; «Спартак» (Андижон) — Олой — 1:0; «Пахтачи» — «Оқ олтин» — 1:0.

Ўнинчи турда группа пешқадами Ўшнинг «Олой» командаси иккинчи марта енгилган бўлса ҳам пешқадамликда қолди, шу тургача бирон марта ўз дарвозасидан тўп ўтказмаган Андижоннинг «Оқ олтин» командаси Гулистонда «Пахтачи»дан енгилиб дастлабки мағлубиятга учради.

Бу тур группада пешқадамликка даъвогарлик қилаётган командаларнинг ўртасидаги фарқни янада яқинлаштириб қўйди. Навбатдаги бўладиган ҳар бир ўйин турнир жадвалидаги ўринларга катта ўзгартириш киритиши мумкин.

«Б» класси командалари ўйинлари, имкониятлари ҳақида фикр юритишдан олдин яхшиси турнир жадвалига бир назар ташлайлик.

Командалар	Ў.	Т.	О.
«Олой»	8	14—4	12
«Янгиер»	8	17—4	11
«Зарафшон»	8	14—3	11
«Строитель»	8	14—6	11
«Оқ олтин»	8	8—1	11
«Спартак» (См.)	9	11—4	11
«Оққўрғон»	9	15—8	11
«Автомобилчи»	9	7—7	9
Наримонов номли	9	9—12	9
«Пахтакор»	9	7—13	9
«Пахтаорол»	8	8—6	8
«Пахтачи»	9	4—6	8
«Химик»	8	8—9	8
«Ирригатор»	10	5—13	6
«Спартак» (Ан).	9	6—17	6
Чуст	10	2—15	5
«Энергетик»	9	5—28	2

Аввалги чемпионат ўйинларида мавсум бошланишидан то охиригача Ўзбекистон вакиллари пешқадамлик қилишган ва ғолибликни ҳеч кимга беришмаган. 1967 йилги чемпионатда «Зарафшон», 1968 йилда Тошкент областининг «Свердловчи» колхози командаси, 1969 йилда «Ташавтомаш» зонада ғолиб келган эди. Бу йил эса ўзбек командалари ўз мавқеларини бериб қўйишмоқда. Тўғри, чемпионат эндигина бошланди, мавсум ўйинларининг тўртдан учи олдинда турибди. Пешқадамлар билан кучли ўнликда бораётган командалар ўртасидаги фарқ ҳам унчалик катта эмас, 2—3 очкони ташкил этади.

Иккинчи эшелонда областимиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган «Оққўрғон», Чирчиқнинг «Химик» командалари бирмунча дуруст ўйин кўрсатишмоқда. Оққўрғонликлар сафида алоҳида кўзга ташланадиган футболчи йўқ. Командага устозлик қилаётган, собиқ пахтакорчилар Қобил Муқимов, Илгай Тезетдинов ва Виталий Виткалов қисқа вақтда уюшган аҳил ансамбль тузишга муваффақ бўлишган. Команда ҳимоячилари ҳам, ярим ҳимоячилари ва ҳужумчилар бир текисда ўйин кўрсатмоқда.

«Б» класси командалари ўртасида бир неча йилдан бери қатнашиб келаётган, бироқ кейинги мавсумларда ўз мухлисларини анча ранжитиб қўйган Чирчиқнинг «Химик» футболчилари бу йил сўнган шуҳратни тиклаш учун астойдил ҳаракат қилаётганликлари сезилиб турибди. Группада ишқибозлар ва мутахассислар эътиборини тортаётган командалардан бири — «Янгиер» футболчиларидир. Лекин бу команда сафида янги номлардан кўра «юлдуз»лар кўпроқ. Расулев, Овчинников, Шеремей, Богоутдинов, Мўминов, Курамшин, Любушин ва бошқа тажрибали футболчиларга эга бўлган янгиерликлар группада олдинги ўринларнинг бирини эгаллаб туришибди.

«Б» класси команда раҳбарлари бу йил таълим-тарбия ишларига жиддий эътибор беришаётгани, интизомсиз футболчилар тобора камайиб бораётганлиги кишини хурсанд этади. Қолаберса республика тоифасидаги судьялар Омон Мусаев, Исҳоқ Тошмуҳамедов, Мамат Отабоев, Шавкат Мақсудхўжаев, Ғайрат Шоқурбонов, Баҳром Пирмуҳамедов ва бошқаларнинг қаттиқ қўллилиги, талабчанлиги учрашувларни юқори савияда ўтказишга имкон бермоқда.

Иккинчи эшелон қатнашчилари чемпионатнинг якунини бу йил бироз бошқачароқ тартибда ўтказадилар. Ўрта Осиё ва Қозоғистон зонасининг биринчи ва иккинчи группа ғолиблари финал группани ташкил этишади. Ҳар иккала группадан дастлабки уч ўринни эгаллаган команда финалда келаси йил «А» класси иккинчи лигасида қатнашиш ҳуқуқини берадиган ягона йўлланма учун курашади.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

САФАРДАГИ ЎЙИНЛАР

«А» класси иккинчи группасида беллашаётган «Политотдел» колхози футболчилари кейинги икки тур мусобақасини сафарда ўтказдилар. Иккала ўйинда ҳам биттадан очко олишга муваффақ бўлдилар. Аввал Улан-Удэда маҳаллий «Селенга» билан бўлган матч 0:0 ҳисобида тугаган эди. Кейинги турда Чита армиячилари билан бўлган ўйинда ҳам колхоз футболчилари ўз дарвозаларини дахлсиз қолдирдилар. Айни чоғда рақиблар дарвозасига ҳам тўп кирита олмадилар. Фарғонанинг «Нефтяник» командаси эса, бу турда биринчи мағлубиятга учради. Уларнинг Красноярскда «Рассвет» га қарши ўйини қовушмади — 0:2.

Тошкент тракторчиларининг сира омади келмаяпти. Еш коллектив бу сафар «Аэрофлот» (Иркутск) футболчиларига икки очко «ҳадя этди» — 1:2. Бу «Трактор»нинг кетма-кет бешинчи мағлубияти.

17 майда бўлган бошқа ўйин натижалари қуйидагича: «Звезда» — «Зенит» — 3:0, «Кузбасс» — «Спартак» — 3:1, «Локомотив» — «Сокол» — 0:1, «Строитель» — «Волга» 1:1, «Иртиш» — «Торпедо» — 2:1, «Томлес» — «Металлург» — 0:0, «Селенга» — «Восток» 2:1, «Луч» — «Динамо» — 0:1.

Ҳозир турнир жадвалида 9 очко тўплаган Кемеровонинг «Кузбасс» футболчилари олдинда боришмоқда. «Политотдел» 7 очко тўплади.

Политотделликлар бугун Владивостокда «Луч» билан куч синашгач, колхозга қайтиб келадилар. «Трактор» Красноярскда «Рассвет»га қарши, «Нефтяник» Томскда «Томлес»га қарши ўйнайди.

* * *

СССР терма командаси футболчилари Эквадор пойтахти Кито шаҳрида «Депортива университариа» клуби билан ўртоқлик учрашуви ўтказди. Ҳисоб 0:0.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.30 Кўрсатувлар программаси. Рус тилида: 18.35 — Телеянгиликлар, 18.50 — Мультфильм, 19.00 — «Ватан омборига» (Ғаллакорлар учун кўрсатув). 19.20 — «Узоқ Ғарбда» (Бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 20.50 — Ўн минут музика. 21.00 — Ленинизм — давримиз байроғи. 21.15 — Теле-янгиликлар. 21.30 — Ғижжак наволари (Концерт). 22.10 — Халқ хизматида. 22.30 — «Сиҳат-саломатлик» (Илмий-оммабоп программа).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — «Довон ортида — довон» (Кинофильм).

Рус тилида: 20.30 — «Ярмарка» (Телефильм). 21.10 — «Угрюм-река» (Телевизион бадиий фильмнинг учинчи серияси). 22.15 — «Манежда» (Концерт).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21/V да Севилья сартароши, 22/V да Флория Тоска, 23/V да Травиата.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/V да Бой ила хизматчи, 22/V да Парвона, 23/V да Шоҳ Эдип.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/V да Ешликда берган кўнгил, 22/V да Жон қизлар, 23/V да Бахт тўйи.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/V да Учинчи орзу (кеч соат 7 да).

«ЮБИЛЕЙНИЙ» СПОРТ САРОЙИДА — Ленинград давлат муз устидаги балетининг гастроллари.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Қотилликда айбланади — «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА», «ДРУЖБА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Мазандарон шери — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6 ва 9.45 минутда).

Сўнгги каникуллар — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ҳалоскорлик (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Озод туғилган — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4, кеч 8 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8 яримда бошланади).

Қотилликда айбланади — «ФЕСТИВАЛЬ».

Анжелика ва қирол (2 серия) — «ХИВА».

Комендиантлар (2 серия) — ТЕЛЬМАН номли.

Гражданлар диққатига!
«ТАШКОМИССИОНТОРГ»
ТОШКЕНТ ШАҲАР ГРАЖДАНЛАРИДАН МЕБЕЛЛАРНИ УЙДА БАҲОЛАШ ВА ҚАБУЛ ҚИЛИШ УЧУН
Заявкалар
Қабул қилади
Товаршуносларни уйга чақириб баҳолатиш учун камида учта мебель бўлиши керак.
Заявкалар: 33-74-35, 33-74-12 телефонлари орқали эрталаб соат 10 дан кундуз 5 гача қабул қилинади.
Заявкалар икки кун ичида бажарилади.
Уйда молларни баҳолатиш учун сарф бўлган харажатларга топширувчи; уйга чақирганига 1 сўм, ҳар битта баҳоланган буюмга 15 тийиндан ҳақ тўлайди.
«Ташкомиссионторг»нинг қўшимча хизматларидан фойдаланинг!

Гражданлар диққатига!
24 МАЙГАЧА
«ЧИЛАНЗОР» САВДО МАРКАЗИДА
Тошкент тўқимачилик комбинати ишлаб чиқарган ипгазлама газмолларининг
Савдо-кўргазмасини
Ўтказади
Савдо-кўргазмасига таклиф қиламиз!

Й. Охунбобоев номидаги Республика медицина билим юрти дирекцияси, педагогик коллективи ва жамоат ташкилотлари билим юртининг ўқув бўлими бўйича директор ўринбосари Ш. М. Парпиевга онаси

Замира
ПАРПИЕВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Г. 1649. ИНДЕКС — 64697. Р. 02532.